

Glasilo ureja uredniški odbor: Alfonz Šterbenc (glavni in odgovorni urednik), Ivan Balog, Marjan Grabnar, Alenka Gorše, Vanja Kastelic, Mladen Majster, Gorazd Kosmina, Majda Medved, Stanka Snidaršič, Tatjana Soško, Jože Novinec. Izdaja Delovna organizacija Novoles, lesni kombinat n.sol.o. Novo mesto – Straža. Glasilo izhaja mesečno v nakladi 3500 izvodov in je po mnenju sekretariata za informacije pri IS SR Slovenije z odločbo št. 421/72 z dne 31. januarja 1987 oproščeno temeljnega prometnega davka. Grafična priprava in tisk: Tiskarna Novo mesto.

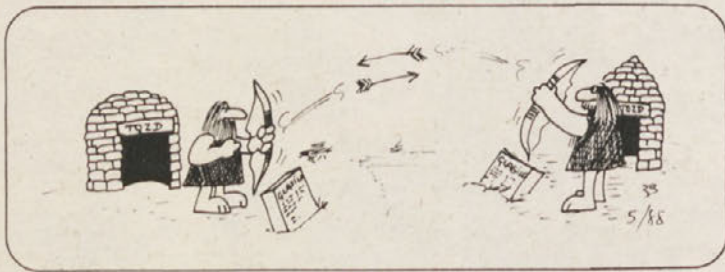
Preberite, preberite

Naše glasilo je dolga leta »plavalo na mirnih valovih našega javnega mnenja«. Ni bilo večjih stresov, ki bi preko glasila pretresali preljudi mir v dolini Podroški. V zadnjem času so se pa začele stvari čedalje v večjem obsegu in s povečano intenzivnostjo spreminjati. Kaj lepšega, bi vzkliknil vsak urednik! Saj to pomeni, da postaja glasilo zanimivo za vse nas in da se je javno mnenje zrevolucioniralo. Pa glej ga šmenta, takoj ko se zgodi kaj dobrega, se hkrati priplazi tudi zlo. Tako so naše vroče teme in bodičke postale resnično »vroče«, da, nekatere v zadnjem času celo prevroče. Sprožile so diferenciacijo mnenj, ki se je na žalost izvršila (oz. se še vrši) na čustvenem področju. V takih primerih se intenzivnost čustvene reakcije nenehno dviguje in kaj hitro se znajdemo v vodah neslanega medsebojnega obkledanja. To pa ne služi več namenu, kateremu glasilo služi, to je: konstruktivnemu pojasnjevanju napak, česar posledica naj bo nova višja kvaliteta storitve.

Za to številko glasila je prispelo precej gradiva, ki je izrazito polemično. Če je le polemično, je še v redu, žal pa je tudi močno osebno naravnano, skoraj žaljivo. Da bi bila mera polna, so prispevki povrhu vsega neavtorizirani, anonimni. Kaj storiti? Če ne bo objavljeno, bo huda kri pri avtorju, oz. pri anonimni skupini, ki tiči za prispevkom, če se pa objavi, bo spet narobe. Sicer obstajajo objektivna merila, kako v takih primerih postopati, vendar ko! povsod je treba tudi pri našem glasilu postopati po duhu in ne po črki zakona.

Pojavil se je tudi naslednji primer: nekateri mislijo (upajmo, da je takih zelo, zelo malo), da lahko posameznik ali skupina neovirano kritizira druge posameznike ali skupine, drugi strani pa ne sme biti dovoljeno, da se z istimi sredstvi in na isti način brani oz. pojasnjuje svoja stališča. Če se dovoli taka izrazito enostranska možnost kritike, bi to bilo napak, oz. postopali bi skrajno totalitistično, nedemokratsko. Čeprav je slišati neverjetno, se je tak primer zgodil, šlo je celo tako daleč, da je bila postavljena dilema, ali sme urednik sam odločiti o tem, kaj gre v objavo in kaj ne!!! Glede tega so samoupravni akti in naša zakonodaja dovolj jasni in precizni, tako da dilem ne more biti.

Kot urednik in dokler bom urednik sem dolžan omogočiti vsakemu novolesovcu ne glede na moje osebno prepričanje, interesno naravnano ali osebne prijateljske vezi objavo njegovih mnenj, stališč, dognanj o nečem. Urednik mora biti nevtralen! Zaželeno je, da pride za objavo čim več prispevkov, saj na ta način postaja glasilo vse bolj naše. Zaželeni so tudi pikri prispevki, vendar naj ne bodo osebno žaljivi. Ranjena čustva so sila delikatna zadeva!

Razpis kreditov za individualno stanovanjsko izgradnjo v občini Novo mesto

Odbor za stanovanjske zadeve TOZD, DSSS s sedežem v občini Novo mesto je na svoji seji dne 11. 5. 1988 sprejel sklep o razpisu sredstev za individualno stanovanjsko izgradnjo TOZD, DSSS v občini Novo mesto. Razpisana višina je 150.000.000 din.

Posojilo bo odobreno po 9% letni obrestni meri. Anuiteta za odobreno posojilo se bo povečala po enem letu od odobritve

posojila s koeficientom za revalorizacijo osnovnih sredstev oziroma v skladu z določili družbenega dogovora o skupnih osnovah za zagotavljanje in usklajevanje samoupravnih družbeno-ekonomskih odnosov na področju stanovanjskega gospodarstva v SR Sloveniji.

Posojilo za individualno stanovanjsko izgradnjo se dodeljuje v skladu s kriteriji SAS o dodelje-

vanju stanovanj in posojil za stanovanjsko izgradnjo za:

– nakup stanovanj in stanovanjskih hiš,

– gradnjo stanovanj in stanovanjskih hiš,

– adaptacijo stanovanj in stanovanjskih hiš, ki obsega razširitev stanovanjskega prostora v že naseljenem stanovanjskem objektu v okviru stanovanjskih standardov (razširitev stanovanjske površine zaradi nedoseganja stanovanjskega standarda) in nakup ter ureditev podstrešnih prostorov v hiši, ki ni last prosilca.

Pravico do posojila ima prosilec, ki ob vložitvi prošnje izpolnjuje naslednje pogoje:

– da ima ob razpisu posojil privarčevana minimalna denarna sredstva namenska po pogodbi o namenskem varčevanju sklenjeni najmanj eno leto pred razpisom, oziroma da od koriščenja sredstev pridobljenih od banke na osnovi namenskega varčevanja ali vezave sredstev ni preteklo več kot dve leti ob zaprositvi prvega posojila,

– za gradnjo stanovanjske hiše gradbeno zemljišče z gradbenim dovoljenjem,

– za nakup stanovanja ali stanovanjske hiše zagotovljena lastna denarna sredstva v višini 20% od vrednosti spodnje meje pripadajočega standarda, kar dokaže s fotokopijo pogodbe o namenskem varčevanju,

– za prenavo stanovanja ali stanovanjske hiše pa zemljiško-knjižni izpisek oziroma izjavo staršev, da soglašajo s prenavo.

Delavec, ki se želi prijaviti na razpis mora poleg vloge za pridobitev posojila predložiti še:

– pogodbo o namenskem varčevanju, gradbeno dokumentacijo s predračunom del (če gre za adaptacijo), zemljiško knjižni izpisek oz. izjavo staršev, da soglašajo s prenavo, potrdilo o OD zaposlenih družinskih članov oziroma druge dokumente, kar bo razvidno iz vloge.

Vloge sprejema splošna služba TOZD oziroma KSS do 26. 5. 1988.

Predsednika odbora za stanovanjske zadeve: Šoško Tatjana, l. r.

Svečana akademija ob počastitvi praznika dela in OF

26. 4. 1988 je ob 20.00 Komisija za kulturo DO Novoles s pomočjo osnovne šole Vavta vas pripravila svečano akademijo v počastitev OF in praznika dela.

V straškem domu Kulture se je zbralo kar precejšnje število krajanov, da bi prisluhnili Dolenjskemu oktetu, učencem osnovne šole Vavta vas in mešanemu pevskemu zboru KUD Pavel Golija iz Trebnjega, kar je razveseljivo, saj interes obččanov do kulturnih dobrin upada.

Po uvodni pesmi Dolenjskega okteta je zbranim spregovoril slavnostni govornik tov. Bojan Bencik podpredsednik Krajevne

konference SZDL, ki je med drugim označil kritičnost našega časa.

Učenci osnovne šole Vavta vas so v nadaljnjem popestrili svoj standardni program s plesnimi točkami, ter s tem predvečerju meseca mladosti dali svoj pečat. K pristnosti kulturnega večera pa so prispevali tudi pevci in pevke pevskega zbora iz Trebnjega. Pripravili so svež in zanimiv izbor pesmi in z izvedbo le teh navdušili poslušalce, ki so na koncu zapuščali dvorano z željo, da bi podobne kulturne manifestacije ne zamrle.

Doltar

Razvoj programov modernega pohištva

Moderno pohištvo dobiva v Novolesu čedalje večjo veljavo. Dolgoletni programi kolonialnega pohištva postajajo zaradi že poznanih razmer na ameriškem tržišču nezanimivi, zato teži naš razvoj programov k modernemu pohištvu, ki je namenjeno domačemu in evropskemu trgu. Prvi paket modernega pohištva je naš SKAND. V letošnjem letu smo k temu programu dodali še program BARBARA. Program jedilnice Barbara je dobil na nedavnem sejmu pohištva v Skopju srebrno plaketo in medaljo.

Za las je manjkalo, da podobnega priznanja (zlati ključ) ni dobil lani program SKAND na Beograjskem sejmu. Do tu je vse lepo in prav.

Tov. Adi Bevc, avtor omenjenih programov pravi:

»Program Barbara smo razstavljali v Skopju in v našem salonu. Odziv kupcev, strokovnjakov in trgovcev je bil izredno pozitiven. Žal pa ugotavljamo, da proizvodnja z izdelavo tega programa kasni. Že konec aprila 88 bi morala priti iz proizvodnje serija izdelkov programa Barbara, vendar je še vedno ni. Menim, da zavlačevanje proizvodnje ni koristno. Barbaro smo razstavili tudi na sejmu v Londonu, rezultatov še nimamo. V zvezi s temi programi modernega pohištva ugotavljamo dvoje: na eni strani so izredno zanimivi za kupca na drugi strani pa se prodaja le s težavo odvija. Problem so cene. Ti programi so

namreč zelo dragi. Visoke cene kljub vabljenosti kupce odbija. Preverjali smo že vzroke, zakaj so ti programi tako dragi, vendar pravega odgovora še nismo našli. Ob tej priliki bi se povedal, da se je naša služba v zadnjem času kadrovske pojačala, zaposlili smo eno arhitektinjo in eno oblikovalko.

Upam, da bomo v bodoče pripravili več novih programov.

Konferenca ZK NOVOLES

Dne 22. 4. 1988 je bila sklicana konferenca komunistov Novoles, ki je obravnavala:

1. potek razpisnega postopka za podpredsednika in člane KPO in ponovno predlaganim kandidatom dala polno podporo, ki jih je nato delavski svet DO tudi imenoval,

2. oceno gospodarjenja v prvem trimesečju in sprejela zaključek, da se vsem zaposlenim na zborih pojasni dejanski negativni obračun in razloge zanj ter podprla izhodišča za delo KPO v naprej, ki jih je predstavil preds. KPO Pavlič Vili. Zadovoljila je komuniste v OOKZ, da se aktivno vključijo v realizacijo programa odpravljanja notranjih slabosti v konkretnih sredinah in da za realizacijo te naloge motivirajo tudi vse zaposlene,

3. informacijo predsednika KPO o analizi stanja sedanje organiziranosti DO Novoles in naš zastavljen cilj, da dvignemo sedanji nivo organiziranosti in upravljanja na višjo raven ob podpori elektronske obdelave podatkov. Priprava predloga makroorganiziranosti je postavljena pred strokovni tim DO

Napačno pa bi bilo pričakovati, da lahko pridemo do novih programov čez noč. Ti postopki so dolgoročni. Menim, da je tudi to prav, da se je v Novolesu končno spremenila splošna idejna usmeritev, češ da ne potrebujemo lastnega oblikovanja, saj prodaja kolonialnega pohištva dobro teče. Ob tej krizi se je pokazalo, da to ni res in da je razvoj programov nujen.

TCD - Zagreb, ki vrsto let delajo na izpopolnjevanju znanstvenih metod ter konkretnemu delu projektiranja in izvajanja v delovnih organizacijah. Nova makro organiziranost naj bi dosegla tri programske skupine: lesni, nelesni in kemijski del s svojimi delovnimi enotami. Osnutek se je že prvič obravnaval na KPO. Obravnaval se bo tudi še v strokovnih skupinah in nato bo pripravljen predlog za razpravo do konca meseca maja. Konferenca ZK bo predlog obravnavala na naslednji seji.

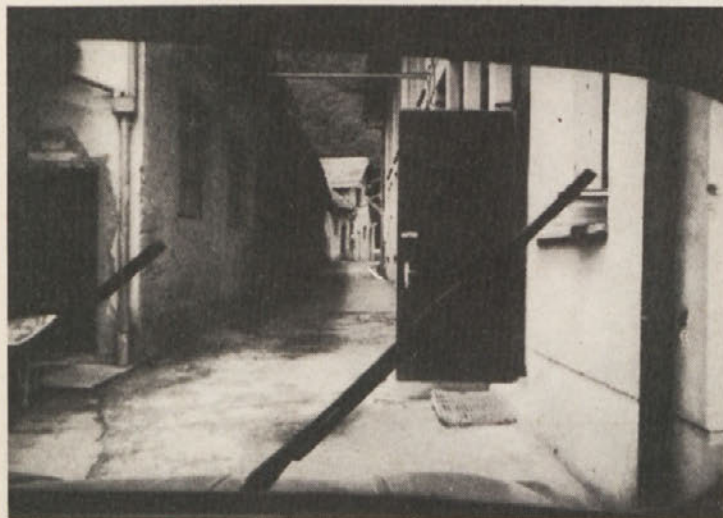
4. informacijo o razvojni perspektivi Novolesa, ki jo je podal preds. KPO in obsega:

- razvijanje lesnega programa predvsem z izboljšanjem kvalitete in novih programov, s posodabljanjem tehnologije in opreme in osvajanjem evropskega trga,

- razvijanje nelesnih programov (kemija, strojogradnja) z novimi kapacitetami,

5. delo OOKZ in sprejela sklep, da se skliče sestanek vseh sekretarjev in pripravi ocena dela,

6. obračunavanje članarine ZK in sprejela sklep, da se ta obračunava po znanih osnovah in lestvici ter da se OK ZKS opozori na pripombe v višini in usklajevanju lestvice članarine.

Naši gasilci so adaptirali del prostorov stare žage in tako pridobili shrambo za gasilni pribor

Poročilo s sejma pohištva v Skopju »MEBEL 1988«

V času od 21. do 27. 03. 1988 je bil v Skopju sejem pohištva. Opravili smo anketiranje potrošnikov in sicer smo testirali načelno zanteresiranost makedonskih potrošnikov za naslednja dva nova programa:

1. renovacija kopalnice - obnovev starih kopalnih kadi z akrilnim vložkom
2. renovacija kuhinj - zamenjava ličnic (front) pri kuhinjskih elementih

UGOTOVITVE:

1. KOPALNICE

ŠT. ANKETIRANIH: 60 = 100 %; moški (52 %); ženske (48 %)

POZNANOST PODOBNE REŠITVE: ne pozna (93 %); pozna (7 %); kakšna: (premaz)

PRIPRAVLJENOST ZA RENOVACIJO KOP. KADI: DA (98 %)

MOTIVI: Prihranek denarja (83 % Vprašanih; prihranek časa (53 % vprašanih); minimalna prisotnost monterja (60 % vprašanih)

PRIČAKOVANI ODSOTOTEK PRIHRANKA: povprečno: 35 %

DODATNI ELEMENTI, KI SO JIH PRIPRAVLJENI RENOVIRATI: omarice (72 %); sanitarni del (68 %); keramične ploščice (28 %)

VELIKOST IN STAROST KOPALNICE: Povpr. velikost (6,6 m²); povpr. starost (15 let)

SKLADNOST BARV IN MAT. KOT POGOJ ZA NAKUP: barve: da (87 %); materiali: da (93 %)

STATUS IN LOKACIJA: privatna hiša (57 %); družb. stanovanje (43 %); mesto (93 %); vas (7 %)

STAROST VPRAŠANIH: do 25 let (3,3 %); od 25-30 let (21,6 %); od 30-40 let (43,3 %); od 40-50 let (20 %); več kot 50 (11,8 %)

IZOBRAZBA: SŠI (26,6 %); VŠI (13,3 %); VSI (60,1%)

OD VPRAŠANIH: velik (18,3 %); srednji (70 %); majhen (6,7 %); Ø (5 %)

2. KUHINJE

Št. ANKETIRANIH: 45 = 100 %; moški (56 %); ženske (44 %)

POZNANOST PODOBNE REŠITVE: DA (9 %); NE (91 %); kakšna? (=TRESKA=)

PRIPRAVLJENOST ZA RENOVACIJO KUH. ELEMENTOV: DA (96 %)

MOTIVI: prihranek denarja (82 %) vprašanih; prihranek časa (51 % vprašanih); minimalna prisotnost monterja (44 % vprašanih)

PRIČAKOVANI ODSOTOTEK FIN. PRIHRANKA: 42 % v primerjavi z novo kuhinjo!

DODATNI ELEMENTI, KI SO JIH PRIPRAVLJENI RENOVIRATI: vgrajeni štedilnik (44 %); razpored. predalov (33 %); dodami el.: predlogi: napa, hladilniki, omare, vložki za korita (42 %)

STAROST KUH. POHIŠTVA IN DOLŽINA ELEMENTOV: starost (8 let) dolžina kuhinjskih elementov (4,3 m)

ŽELJENI MATERIALI ZA FRONTE: masiva (53 %); plastif. iverice (29 %); ne ve (18 %)

SKLADNOST BARV KOT POGOJ ZA NAKUP: DA (93 %); NE (7 %)

JEDILNICA V ISTEM PROSTORU KOT KUHINJA: NE (42 %); DA (58 %); klasični stil (51 %); moderen stil (27 %); ostalo (22 %)

STATUS IN LOKACIJA: privatna hiša (47 %); privat. stanovanje (9 %); družb. stanovanje (44 %); mesto (91 %); vas (9 %)

STAROST VPRAŠANIH: do 25 let (2 %); od 25-30 let (13 %); od 30-40 let (51 %); od 40-50 let (20 %); več kot 50 let (14 %)

IZOBRAZBA: SŠI (22 %); VŠI (18 %); VSI (60 %)

OD VPRAŠANIH: velik (2 %); srednji (90 %); majhen (4 %); Ø (4 %)

Fronte predstavljajo 70 % cene celotnega kuhinjskega elementa, makedonski potrošnik pa meni, da je bistvo omarice v njeni notranjosti (poudarek na funkcionalnosti) - kar naj bi se odražalo tudi v ceni (le 58 % cene pripisujejo frontam).

Rezultati ankete kažejo veliko naklonjenost anketiranih obisko-

valcev našim novim programom, še posebno renovaciji kopalnih kadi, kljub temu, da so vsi ocenili naš program »Kolpa-san« kot zelo drag.

Sektor za razvoj trženja:
Mali Darinka
Pehnc Durda

Notice št. 15/88

1. Splošni gospodarski tokovi

Konjunkturna gibanja

Nič še ne kaže na izboljšanje svetovnega gospodarstva, saj so gonilne sile konjunktore vse bolj slabotne. Za ves svet so značilne skromne stopnje rasti, ki se še znižujejo. Nekoliko bolj različna so predvidevanja o bodočem razvoju **izvoza**. Na splošno bodo stopnje rasti padle, ob tem pa bo rast v ZDA 1988 padla na 9 % v primerjavi z letošnjimi 12 % in bo še nadpovprečna. To bo nenazadnje posledica nižjega dolarja, ki izboljšuje konkurenčnost ameriških proizvajalcev in zmanjšuje uvozne možnosti za inozemske. Temu ustrezno se bo tudi rast ameriškega **uvoza** od lanskih 4 % znižala na 1,5 % leta 1989. Izjemo v teh gibanjih pomenijo Japonci. Ti lahko l. 1989 pričakujejo 1 % rast izvoza, čeprav se bo do takrat dolarski tečaj jena nasproti menjavi pred štirimi leti podvojil. Marka se bo do takrat podražila za 90 %. Še najbolj tolažilni je razvoj **cen** – poleg oaz stabilnosti (Japonska, ZRN, Nizozemska), so povprečne inflacijske stopnje 4,1 % letos in 4,3 % naslednje leto. Dolar pa je zadnja tri leta padal, sedaj pa kaže, da se bo utrdil in začel spodbujati preobrat v ameriškem izvozu.

Vir: GV št. 14

2. Konkurenca

Marles Maribor pripravlja letos tri večje investicije:

- posodobitev strojne in druge opreme v tovarni pohištva v Limbušu
- usposobitev za večji obseg proizvodnje montažnih hiš
- odpravljjanje ozkih grl v proizvodnji v TOZD-u Masivno pohištvo v Ljutomeru

Izvoz bodo v primerjavi s preteklim letom povečali za 80 % in bodo izvozili za 13,5 milijonov dolarjev svojih izdelkov. **Kuhinje** bodo izvažali v Italijo, Belgijo, ZRN ter Francijo. Novembra bodo na beograjskem sejmu pohištva predstavili nekaj novih kuhinj, na sejmu v Kölnu pa so prikazali svojo novo biokuhinjo ANGARA, za katero je veliko zanimanje doma in na tujem. **Montažne hiše** izvažajo v Avstrijo, ZDA, ZRN, Veliko Britanijo, Marles pa je tudi nosilec programa montažnih hiš v okviru projekta Maribor 2000. Poleg tega v Marlesu proizvajajo tudi **stole in mize**, ki jih izvažajo v

ZRN, Francijo, Nizozemsko in Veliko Britanijo.

Vir: GV št. 14

Boljša izraba lesa – v lesni industriji LIP Bled so se pred tremi leti odločili, da dopolnijo svojo ponudbo s projektiranjem, izdelavo in prodajo strojev za lesno industrijo. Začeli so izdelovati naprave za dolžinsko optimiranje lesa, ki s pomočjo računalnika omogočajo najboljši izplen lesne mase in najmanjši lesni odpadki. Ta linija omogoča tudi evidentiranje vhodnih količin in povečuje varnost pri delu, primerna pa je predvsem za iglavce. Boljše izkoriščanje lesne mase pomeni tudi ideja o **centralnih obratih** za krojenje in lameliranje lesa, ki se je v večjih tovarnah v tujini že uveljavila.

Vir: Inovacije 1988 – posebna številka (april 88)

3. Management

Konkurenčnost in kakovost

Izboljšanje kakovosti zahteva nov način mišljenja, vodilni morajo vzpostaviti konceptualni most do točke, na kateri ima njihov izdelek s stališča, ki ga zastopa kupec, prednost. Predlagamo osem odločilnih razsežnosti (kategorij) kakovosti, ki lahko služijo kot podlaga za analizo strategije:

- delovne lastnosti (»performance«) – to so lastnosti primarne funkcije izdelka, temeljijo na funkcionalnih zahtevah in so sestavljene iz merljivih elementov
- **dodatki** (»features«) – to so lastnosti, ki dopolnjujejo osnovno funkcijo npr.: trgovine s kakovostnim pohištvom omogočajo kupcu najrazličnejše variacije pri izbiri barve, vrste in vzorca blaga
- **zanesljivost** (»reliability«) – gre za verjetnost slabega delovanja ali okvare izdelka v določenem času (za trajne dobrine)
- **prilagodljivost standardom** (»conformance«) – stopnja, do katere so oblika izdelka in njegove delovne lastnosti vsklajane z določenimi standardi
- **trajnost** (»durability«) – obstojnost izdelka lahko definiramo tudi kot korist, ki jo je izdelek prinesel, preden je nastala taka okvara, da je priporočljivo izdelek zamenjati, ne pa ga popravljati naprej. Odvisna je od znamke.

– **možnost popravila** (»serviceability«) – to je hitrost, ljubeznivost in težavnost popravila

– **estetika** (»aesthetics«) – je odsev osebnega okusa

– **domnevna kakovost** (»perceived quality«) – tu imata odločilen vpliv zunanja podoba znamke in kakovost propagande. Malo je izdelkov, ki so pri vseh lastnostih visoko (visoka cena).

Strateške napake: največjo napako naredimo, če se skušamo vodilnemu proizvajalcu postaviti po robu. Bolje je izbrati določene razsežnosti in pri njih tekrovati z njim. Druga napaka je uvajanje tistih lastnosti pri kakovosti, ki za kupca niso pomembne ali vztrajanje pri lastnostih, ki so bile nekdaj pomembne. Vodilni morajo začeti resno razmišljati o željah in prednostih, ki jih priznava kupec, medtem ko zdaj gledajo na kakovost predvsem skozi prizmo proizvodnega procesa. Kakovost ni samo problem, ki terja rešitev, temveč je tudi možnost za konkurenčnost.

Vir: MM št. 83 (prevod članka: D.A. Garvin – Harvard business review)

Pomembno je prisluhniti trgu – inovacije

Sodobna praksa potrjuje, da so vse bolj mimo časi, ko smo proizvajali za neznanega kupca. To pomeni, da se uveljavlja organiziranje prodajnih in nabavnih tržišč. Enako velja tudi za **inovacijsko dejavnost**, ki mora biti sistematična in kratkoročno vgrajena v funkcijo inovativnega programa. Kot ključni vzvod inovativnega dela postavljajo tržno verifikacijo inovacije, saj velja trditev, da kdor ne posluša trga, ni ustvarjalen. Za inovativno dejavnost se lahko smatra tudi ugotavljanje potreb svetovnega tržišča (npr. da ZDA potrebuje otroške igrače in darilne artikle), dalje pravilna reklama, učinkovito sponzorstvo, itd... Kdor bo na teh področjih sposoben iti v korak s časom bo imel večje možnosti za preživetje in prosperiteto.

Vir: Komercialist (april 1988)

4. Ostalo

»Kaj storiti za bolj tržno gospodarstvo«

Dokazi o neustreznosti administrativnega usmerjanja gospodarskih tokov: padajoča proizvodnja, naraščajoča inflacija, pomanjkanje deviz. Zato je Republiška gospodarska zbornica izdelala projektno nalogo z omenjenim naslovom, kot model tržnega gospodarjenja, ki bi ustrezal našim specifičnim razmeram.

Trg je celota trga blaga, storitev, kapitala, deviz in delovne sile.

Predlogi:

– **redefinicija lastnine** – opredelitev upravljanja glede na vložena sredstva, družbena sredstva naj bi OZD pripadala

– **redefinicija samoupravljanja** – razmejevanje upravljalске in poslovodske sfere

– **redefinicija vloge države in plana** – ločevanje planov v OZD (izvedbena funkcija) in družbenih planov (usmerjevalna funkcija)

Prehod iz ekstenzivnega v intenzivno gospodarjenje bo povzročilo presežke delovne sile, stečajne postopke in likvidacije (potrebni socialni plani). Projekt predvideva liberalizacijo cen, uvoza, tržno oblikovanje obrestnih mer, tečaja, devize naj bi pripadale ustvarjalcem (razen dela potrebnega za skupnost). Narodna banka bi morala postati strokovna in neodvisna institucija, ki odgovarja samo skupščini države.

Edina podlaga za poseganje v delitveno politiko OZD naj bi bilo njeno **nedoseganje** povprečne **donosnosti** družbenih sredstev.

Vir: projektna naloga »Kaj storiti za bolj tržno gospodarstvo« (članek v GV št. 15)

Sektor za razvoj trženja:
Mali Darinka
Golob Tone

MADELAINE

ZDA

Zaradi visokega deleža novo-lesovega izvoza na ameriško tržišče in glede na gospodarska nihanja jugoslovanskega vključevanja v mednarodno delitev dela je bilo treba resno preveriti nadaljno udeležbo Novolesa na ameriškem trgu. To nalogo je opravil predsednik KPO tov. Vili Pavlič. Njegove strnjene ugotovitve so sledeče. Prodaja na trgu ZDA teče zaenkrat normalno, povpraševanje je celo v rahli konjunkturi. Ugotavljamo pa, da je ponudba blaga močna, zato so maloprodajne cene že 2 do 3 leta nespremenjene. Padeč vrednosti dolarja in politika ZIS sta izvoz jugoslovanske lesne industrije in s tem tudi sam Novoles ogrozila do te mere, da se že postavlja vprašanje dolgoročnega obstoja na tem trgu. Jugoslovanske ponudbe cen so praviloma od 30 do 40 % višje

od tržno sprejemljivih cen v ZDA. To pri kupcih vpliva na prepričanje, da v bodoče na jugoslovansko lesno industrijo ni več mogoče računati, da bo mogla zagotavljati dobavo pohištva v ZDA. Ob obisku smo uspeli opraviti ponovno selekcijo programov in zagotoviti povečanje deleža izvoza po posebnih zunanjetrgovinskih aranžmajih. To nam bo prineslo delno korekcijo dohodkovnosti. Tov. Pavlič se je udeležil tudi skupščine naše skupne firme SK Products. Firma v primerjavi z drugimi jugoslovanskimi firmami posluje zadovoljivo. V letu 1987 je poslovala pozitivno.

SZ

V prvi polovici maja sta bila v SZ tov. Pavlič, predsednik KPO in tov. Colnar, član KPO. Namen obiska je bil utrditev poslovnih stikov pri izvozu pohi-

štenih front v SZ in nadaljnje dogovarjanje v zvezi s projektiranjem tovarne kopalniške opreme.

a) Proizvodnja front za SZ

S partnerji iz SZ smo se v Moskvi uspeli dogovoriti za ponovno vključevanje Novolesa v proizvodnjo front za pohištveno industrijo PMO v Moskvi. Podpis pogodbe je predviden za konec maja in sicer v Novolesu. Ruski partner kaže velik interes za razširitev sodelovanja z Novolesom na osnovi sklenitve pogodbe o dolgoročnem poslovnotehničnem sodelovanju. Razgovori o tem bodo potekali konec maja v Novolesu.

b) Projektiranje kopalniške opreme

Opravljeni so bili razgovori na ministrstvu za proizvodnjo gradbenih materialov v RSF SR. Dogovorjeni roki izvedbe projektiranja so v zamiku. To je posledica vrste sprememb v kadrovske zasedbi in organiziranosti ministrstva in drugih institucij, kar je povzročila izvedba

znane perestrojke v SZ ni še zagotovil dogovorjenega obiska našega strokovnjaka v tovarni metilmetakrilata v SZ. Dokler ne bomo razčistili vprašanj uporabnosti surovine, ne moremo računati na nadaljevanje poslovnih dogovorov v zvezi s projektiranjem tovarne kopalnice v RSFR. Vzporedno s temi aktivnostmi tečejo priprave ponudb tudi z drugimi interesenti v SZ.

Prizadevanja jugoslovanskih izvoznikov lesne industrije v ZDA

25. junija bo potekala konferenca vseh izvoznikov lesne industrije v ZDA. Na konferenci bo obravnavana izjemno kritična situacija na tem izvozu. Navori bodo potekali v smeri, da pride z zvezno administracijo do dogovora o ukrepih na AKA programih, ki naj bi omogočili obstoj naše lesne industrije na tem trgu. Zato bodo na konferenci prisostvovali tudi odgovorni ljudje iz zvezne administracije: Nenad Krekič, zvezni sekretar za zunanjo trgovino in Stambolič, direktor Jugmes-a. Nas bo zastopal tov. Vili Pavlič, predsednik KPO.

Seja IS Sob Novo mesto

V torek, 24. 5. 1988 je zasedal IS Sob Novo mesto. Del dnevnega reda, ki se je nanašal na izvajanje sanacije v Novolesu, je bil pri nas. Člani IS so si pred sejo ogledali tudi del naše proizvodnje in se tako na licu mesta sestali s pogoji dela pri nas.

Izvajanje sanacije je podal tov. Pavlič, predsednik KPO. Ker gre za nas pomembne zadeve, to pot objavljamo obsežnejše poročilo o izvajanju sanacije Novolesa. IS je po razpravi sprejel naslednje sklepe:

- IS soglaša s cilji nadaljnjih ukrepov v poslovanju, kot si jih je zastavil Novoles;

- IS sprejema obveze v zvezi s kreditnimi odnosi z bankami in skuša doseči preko IS SRS

ugodno kreditno politiko bank;

- IS podpira izhodišča predlagane reorganizacije Novolesa;

- IS zavezuje KPO Novolesa, da izdela oceno (simulacijo) efektov dogovora ZIS z mednarodnim monitarnim sklodom

- IS zadolži kredite za dr. razvoj, da se preverijo in ovrednotijo vse možnosti in oblike zaposlovanja t. i. ekonomskega viška delavcev, ki se pojavlja v čedalje večji meri zaradi padanja proizvodnje v DPS;

- IS seznanja ostale DPS, na katerih področju so novolesovi tozdi, z vsebino reorganizacije in s posledicami, ki iz tega izvirajo;

- ekipi za omejitve in saniranje požara na tozdu TDP se izreče pohvalo.

Javno se vam želim zahvaliti za redno pošiljanje glasila naše delovne organizacije. Kot vaša upokojenka sem že tri leta priklenjena na posteljo in me je časopis v prijetno razvedrilo. Ob branju sem vesela lepih uspehov, ki jih dosegate v podjetju. Zahvalim se tudi za vabilo, čestitko in denar ob Novem letu.

Tudi org. RK hvala za obisk in darilo. Vsem sem še enkrat iz srca hvaležna, ker mi je vsaka beseda ali obisk v prijetno razvedrilo.

Marija Pucelj
Dom starejših občanov
Smihel 1
68000 Novo mesto

Odbojne podložke v teški strojni opremi, kot so rovokopaci in nakladalniki.

Drсни bloki in obloge v valjarnah in jeklnah delujejo zanesljivo v najtežjih možnih pogojih.

Novilon Oilon se veliko uporablja v pivovarnah, polnilnicah steklenic in konzerv.

Poročilo

o izvajanju sanacijskega programa v I. četrtnetu 1988

Poslovanje v tem obdobju ima izrazite eksterne vplive:

- deklarirano zamrznitev cen od 15. 11. 87
- skoraj absolutno stabilen tečaj dinarja
- razmeroma dobro konjunkturo na domačem trgu v prvem kvartalu 88
- padanje konkurenčnosti v izvozu (ZDA)

1. Finančni kazalci poslovanja:

	1988	1987	plan	indeks na 87	na plan
- proizvodnja v norma urah	734.616	772.643	671.624	95	109
- število zap. po opr. urah	2976	3171	2997	94	99
- produktivnost				101	110
- povprečni OD	444.658	160.493		277	
- rast povpr. tečaja USD	1.335	488		274	
- rast povpr. tečaja DEM	797	264		302	
- ind. rasti prodajnih cen: domači trg		252			
izvoz		312			
- indeks rasti nabavnih cen		335			
- realno povečanje prodajnih cen v USD 14 %					

	USD	DEM
- tečaj 30.4.88	1.508	901
- tečaj 1.12.87	1.278	768
- indeks	118	118
- povpr. mes. povečanje	3,3 %	3,3 %
- povpr. meseč. povečanje nabav. cen	1.-3/88	8-9 %
- povpr. meseč. povečanje prod. cen	1.-3/88	2 %
- zapiranje škarij cen mesečno		6-7 %

Zunanjetrgovinsko poslovanje (v 000 USD)

	indeks na 1.87	indeks na plan
- konvertibilni - izvoz	7.351	122
- uvoz	1.540	110
- preseganje izvoza	5.811	125
- pokritje	3,77 x	114

Izvoz po oblikah:

- direktni	4.789	65 %
- maloobmejni	648	9 %
- kontokorent	1.914	26 %
Skupaj	7.351	100 %

Proizvodnja se je odvijala v predvidenih planskih okvirjih. Žal pa smo doživeli strahovit udar na razmerju vhodnih in izhodnih cen.

Vračanje prodajnih cen na domačem trgu in zamrznitev, po drugi strani pa nebrzdana rast cen na vohu sta povzročili zapiranje škarij cen. Zaostajanje prodajnih cen in tečaja za rastjo nabavnih cen je povzročilo izpad realizacije in dohodka:

- na domačem trgu	3 milijarde din
- v izvozu - direktno	1,2 milijarde din
- teč. razl. in dev. stimul.	0,6 milijarde din
Skupaj	4,8 milijarde din

Ta izpad je uničil konjunkturo na domačem trgu. Za kompenzacijo rasti cen smo v aprilu dvignili prodajne cene na domačem trgu za 20-50 %.

2. Finansiranje

Izpad dohodka pri realizaciji je povzročil velike likvidnostne težave in povečanje zadolženosti.

Stanje kreditov je bilo (v mio din):

1.1.31.3 povečanje indeks indeks na 1.1.87

priprava izvoza	2.2402.550	+ 310	113	183
izvoz	4.5606.844	+ 2.284	150	239
likvidnost	3.8274.780	+ 953	125	219
Skupaj	10.62714.174	+ 3.547	133	220

V globalu so se krediti za izvoz in pripravo povečali proti stanju 1.1.88 za 38 %; vendar največ preko LB Gospodarske banke Ljubljana. Zaradi splošnega omejevanja kreditiranja banke v zadnjem obdobju ne povečujejo kreditov, to pa pomeni dodatno likvidnostno zadolževanje pri drugih OZD. V aprilu so se selektivni krediti celo znižali glede na stanje 31.3. za 27 mio din.

Vsesplošno pomanjkanje likvidnega dinarja je povzročilo finančno blokado temeljnih organizacij. Ker nismo mogli plačati prispevkov iz OD, so bile naše temeljne organizacije blokirane v marcu in aprilu od 5 do 15 dni s presledki. Po zakonu o sanaciji je potrebno izdelati sanacijski program zaradi nelikvidnosti, če je TOZD blokiran 20 dni nepretrgoma ali 40 dni s presledki v treh mesecih.

Zaloge:

V prvem četrtnetu zalog fizično nismo povečali. Stanje po stalnih planskih cenah je bilo:

	1.1.	31.3.	indeks
- materiali in surovine	11.872	11.646	98
- nedovršena proizvodnja	7.943	8.083	102
- gotovi izdelki	8.957	8.733	97
	28.772	28462	99

Knjigovodsko stanje zalog je bilo:

	31.3.87	1.1.88	31.3.88	indeks na 1.87	indeks na 1.1.88
- materiali in surovine	4.455	3994	6.965	156	174
- nedovrš. proizvod.	1.981	2.516	4.697	237	186
- gotovi proizvodi	2.382	2.386	3.924	164	164
Skupaj	8.818	8.896	15.586	176	175

Kljub temu, da smo zaloge fizično znižali za 1 %, so se vrednostno povečale proti 1.1.88 za 6,6 milijarde din ali 75 %. To naraščanje je posledica rasti vhodnih cen.

Za garnituro Hong kong

3. Bilanca uspeha:

	Dejan. 1988	Plan 1988	Dejan. 1987	Indeks dej.plan	Indeks 1988/87
Real.dom.trg	12.533	11.655	6.354	107	197
Real.izvoz(stim.)	13.207	13.075	4.468	101	295
Interna real.	12.862	10.727	4.893	119	262
Prejete obresti	352	56	18	626	1939
Ostali prihodki	4.628	700	17	661	26.109
CELOTNI PRIHODEK	43.585	36.214	15.752	120	276
Materialni stroš.	29.055	26.614	12.099	109	240
Amortizacija	1.325	1.133	494	117	268
Reval.stroški	3.683	—	96	—	3811
Mat.stroški DSSS	335	378	142	88	236
DOHODEK	9.184	8.089	2.919	113	314
Obvez.do DSSS	785	704	237	111	330
Zavar.premije	227	227	111	100	203
Obresti od kreditov	1.080	273	91	395	1182
Druge obv.iz doh.	1.070	972	800	110	133
ČISTI DOHODEK	6.020	5.910	1.678	101	358
Del ČD za osebne doh.	6.716	5.909	2.237	113	300
Del ČD za stan.skl.	202	—	37	—	546
Del ČD za posl.skl.	164	—	842	-19	—
Del ČD za rev.skl.	193	—	97	—	198
Del ČD za SSP	—	—	111	—	—
IZGUBA	1.256	—	-1.647	—	76
AKUMULACIJA —	898	1	-707	—	126

Uradna bilanca izkazuje 0,9 milijarde din negativne akumulacije. Žal ugotavljamo, da je dejansko realno stanje veliko slabše. Realna izguba DO v prvem četrtletju je 5,2 milijarde din, kar potrjuje tudi nesorazmerno veliko knjigovodsko povečanje zalog brez ustreznega vira. Dolgo smo se spraševali, kje je vzrok za tako velika razhajanja med enim in drugim obračunom. Odgovor je v razkoraku med uradno deklarirano inflacijo 4,2 % na mesec in dejansko rastjo vhodnih cen 8-9 % mesečno. Poraba, ki je vrednotena po povprečnih cenah je revalorizirana s pre nizkim koeficientom in zato izkazana realno prenizko, na ta način pa je izkazan tudi fiktivni poslovni uspeh.

Izgubo še vedno izkazujejo vse izvozne TOZD. Prodaja na domačem trgu pa ne ustvarja več boljših rezultatov, s katerimi bi pokrivali izpad dohodka na izvozu. Pozitivno poslovanje še vedno ugotavljamo na štirih TOZD (TVP, TPI, TAP, TKO).

4. Usmeritve za nadaljnje poslovanje:

Že tekom tega trimesečja smo opravili nekatere premike na ploskovnem proizvodnem področju, ki je trenutno dohodkovno najbolj kritično. V TOZD TPP in TPE Račje selo smo postavili interne sanacijske uprave, ki naj bi delovale v iskanju boljših dohodkovnih rezultatov na področju cen, racionalizaciji proizvodnje, nižjih zalog, zniževanje režije.

Za TOZD TPP smo bili v dilemi, ali ustaviti proizvodnjo ali jo

znižati na nek minimum (jedro novih programov) in okoli tega graditi novo proizvodno prodajno strategijo. Ker so izračuni pokazali, da je izguba zaradi močnih fiksnih stroškov približno enaka ob ustavitvi kot tudi ob znižani proizvodnji, smo se odločili za drugo varianto. Delavci so bili prerazporejeni v druge TOZD, kjer je bilo pomanjkanje delovne sile. Ugotavljamo, da so potrebe po proizvodnih delavcih sedaj zapolnjene, zato bi nadaljnje krčenje proizvodnje na kateri koli TOZD pomenilo višek delovne sile.

Sedaj že intenzivno pripravljamo predlog reorganizacije DO v smislu tržno proizvodnih zaokrožitev. Istočasno z reorganizacijo bomo izvedli tudi novo organizacijo krmiljenja proizvodnje in zalog. Predpogoj za to pa je standardizacija proizvodnega programa, ki naj bi s pomenjenjem v prvi fazi prinesla precejšnje znižanje zalog in enostavnejše obvladovanje proizvodnih ciklusov. Nova organizacija naj bi odpravila bistvene slabosti sedanje organizacije, neposredno pa tudi povečala dohodek zaradi:

- večjih deviznih stimulacij zaradi višjega deleža izvoza v celotnem prihodu (interna realizacija delež izvoza znižuje)

- znižanje režije, ki se sedaj ukvarja z internimi problemi

- veržno prodajanje izdelkov v DO povzroča višje zaloge, ker se režijski stroški polfinalistov vključujejo v vrednost zalog finalista.

Kratkoročno imamo še vedno naslednje cilje:

- dosegati proizvodnjo in izvoz
- zniževati zaloge
- omejevati obseg zadolževanja
- pri izvozu pospeševati izvoz preko kontokorentov in ga tudi čimprej finančno zapirati (odpade potreba po izvoznih kreditih).

Za doseganje zastavljenih ciljev bomo potrebovali:

- a) — pri bankah ustrezno kreditno spremljanje izvoza skladno s povečanjem inflacije
- zagotavljanje medmesečnih likvidnostnih kreditov za premoščanje nedinamičnih prilivov
- b) pri DPS vsestransko podporo pri nadaljnjem izvajanju sanacije in reorganizacije delovne organizacije.

Jože Fink,
član KPO za ekonomiko

Stol 7003 TGD za jedilnico 7003

Delovni čas

Skrajševanje delovnega časa

Kot po svetu se je tudi pri nas začel proces skrajševanja delovnega časa. Tega procesa, ki ga imenujemo že kar »evropski proces«, se je v Jugoslaviji lotila predvsem Slovenija. Izhodišče za skrajševanje delovnega časa temelji na predpostavki, da sodobni stroji tako po hitrosti kot po kvaliteti adekvatno nadomestijo človeško delovno silo. V preizkus skrajšanega delovnega časa (40 ur na teden) se je vključilo 41 slovenskih delovnih organizacij iz različnih panog. V ta proces so se vključile tudi tri lesarske panoge in sicer: Stol Kamnik, LIK Kočevje in LIP Bled. Podobno kot v Sloveniji so se tudi v republiki Hrvaški lotili skrajševanja delovnega časa, pri njih sta dve delovni organizaciji prešli celo na zakonsko najnižji možni 36 urni

delovni teden. Republiški sindikat proces skrajševanja delovnega časa podpira. Preizkusna doba skrajševanja delovnega časa traja dve leti. Prve DO so se odločile za ta ukrep že l. 1986, druge v januarju 1987.

Kakšni so rezultati?

Čeprav preizkusna doba še teče, je Zavod za produktivnost dela SR Slovenije že izdelal analizo enoletnih izkušenj s skrajšanim delovnim časom. Analiza je prinesla naslednje rezultate, dosežene v poizkusnih podjetjih:

- skrajšani delovni čas deluje spodbudno
- izvedle so se v organizaciji in delu, ki se drugače ne bi mogle
- porastle je produktivnost, preračunano na delovne norme.

O finančnih rezultatih je v tej zvezi težko govoriti, ker se vršijo neprestane spremembe v obra-

čunskem sistemu, še bolj pa delujejo zunanji vplivi na gospodarjenje in skorajda onemogočajo ustrezne primerjave.

Kot smo že navedli, se je v proces skrajševanja delovnega časa vključila tudi DO Stol iz Kamnika. Glede na to, da je v tej DO lesna proizvodnja in da je Stol vključen v SOZD UNILES, kjer smo tudi mi, bi bilo zanimivo, kaj so s tem ukrepom dosegli. V Stolu so prešli na skrajšani delovni čas že julija 1986. Delovni čas so skrajšali tako, da so ukinili delovne sobote (imeli so jih po 10 letno). Istočasno so spremenili norme in uvedli novosti na področju organizacije dela, discipline, stimuliranja kvalitete ipd. V prvem letu so zabeležili zelo dobre učinke skrajšanega delovnega časa. Do kraja leta 1986 so ob enaki zaposlenosti dosegli:

- 10 % povečanje produktivnosti in
- 10 % povečanje fizičnega obsega proizvodnje

Tudi finančni rezultati so bili ugodni, upoštevati pa je treba da so imeli v drugi polovici tega leta izredno ugodna naročila in potrebe za odpremo izdelkov, kar je prav gotovo pogojevalo dobre poslovne rezultate.

V letu 1987 ne beležijo več tako dobrih rezultatov. Produktivnost in obseg proizvodnje sta se ustalila na doseženi stopnji v l. 1986, nista še nadalje rastle. Močno so se pa povečale težave v gospodarjenju, kar pripisujejo delovanju interventnih zakonov: naročila so upadala, delavce je bilo treba premeščati, zmanjševati število zaposlenih itd. Kljub temu so rezultati očitni: produktivnost dela se je v primerjavi s dveletnim povprečjem pred skrajšanjem delovnega časa povečala za 2 %.

Kaj pa mi v Novolesu?

Novoles se zaenkrat še ni odločil za skrajševanje delovnega časa. To pa ne pomeni, da se nismo lotili vrste ukrepov, ki so identični tistim, ki so jih sprejeli v DO, ki so prešli na skrajšani delovni čas. Ukrepi se nanašajo na izboljšanje kvalitete, racionalnejše delo, povečevanje produktivnosti in ne nazadnje tudi na napore, katerih cilj je večje in boljše izkoriščanje delovnega časa. Z izkoriščanjem delovnega časa v Novolesu nismo ravno najbolj za zgled. V letu 1987 smo dosegli skoraj 20 odstotno odsotnost. Za to odsotnost, torej za neproduktivno delo, smo izdali cca 147 starih milijard dinarjev. Če povežemo, koliko bi ustvarili s produktivnim delom in koliko smo prisiljeni izdati za neproduktivno delo, pridemo do srhljive vsote. Seveda moramo pri tem upoštevati, da gre del sredstev za zakonsko urejeno odsotnost (do-

pusti in prazniki), nekaj pa za humanitarne namene. Še zmeraj pa ostane precej takih odsotnosti, ki niso nujne in stanejo. Za primer vzemimo samo t.i. nepredvidene odsotnosti (zamude avtobusov, odsotnost delavca brez krivde do 8 ur, odsotnost delavca brez krivde nad 8 ur). V lanskem letu smo izdali nadomestila OD za te odsotnosti skoraj 2 stari milijardi. Takih odsotnosti je še in če upoštevamo pregovor, ki pravi: »zrno do zrna pogača, kamen na kamen palača«, bi lahko s povečano disciplino še veliko na eni strani prihranili in na drugi strani več naredili.

Kaj menijo o tem naši delavci?

Na temo o odsotnosti smo l. 1980 izvedli na reprezentativnem vzorcu anketo. Podatki iz ankete so glede na čas močno ilustrativni. Upoštevati je namreč treba, da so bila to leta, ki jih nekateri označujejo kar kot »liberalna leta«. Takrat se delovni disciplini, predvsem pa odsotnosti z dela ni dajalo tolikšne teže kot sedaj, ko nas širše gospodarske in družbene razmere dobesedno silijo v rigorozne ukrepe na področju delovne discipline. V omenjeni anketi smo najprej vprašali anketirane »zakaj po njihovem mnenju prihaja do

odsotnosti z dela?« Odgovori so bili sledeči:

- zaradi nediscipliniranosti nekaterih delavcev 39,5 %
- zaradi popustljivosti vodstvenih delavcev 15,4 %
- zaradi splošne klime, ki vlada v tozdu glede discipline 15,7 %
- zaradi resničnih obolenj, oz. drugih objektivnih potreb 13,2 %
- zaradi naporega dela 10,5 %
- drugo 5,2 %

Podatki so zgovorni! Kar 71 % anketiranih smatra, da so vzroki za nastajanje odsotnosti povezani s subjektivnimi okoliščinami. Ti vzroki so nedisciplina posamičnih delavcev in pa slabotna uporaba sankcijskega mehanizma pri vodstvenih delavcih. Ni torej čudno, če tudi pojem discipline na splošno v tozdu ni tretiran kot veliko zlo. Šele na četrtem mestu so objektivne okoliščine: resnična bolezen, resnične potrebe itd. Torej so rezerve več kot očitne. Nadalje so ilustrativni tudi odgovori na vprašanje »Ali so vsi izostanki (odsotnosti) opravičeni, to je, ali so v skladu z nujnimi potrebami, ki jih dopuščajo zakon in pravilnik?«

- Odgovori:
- vsi izostanki so v celoti opravičeni 16,2 %
 - izostanki so le delno opravičeni, delno ne 70,2 %
 - vsi izostanki so v celoti neopravičeni 13,6 %.

Razvidno je, da kar 70,2 % respondentov smatra, da obstajajo neopravičeni izostanki, simulacije ipd. In kaj bi v zvezi s tem delavci sami storili? Na vprašanje »Kaj bi vi storili, da bi odsotnost zmanjšali?« so odgovorili:

- vse izostanke razen dopustov in praznikov bi preverjal ali so opravičeni ali ne in če niso bi jih ustrezno kaznoval 88,6 %
- ničesar ne bi storil, saj so vsi izostanki opravičeni 11,4 %.

Iz povedanega sledi, da pretežna večina delavcev smatra, da neopravičene odsotnosti obstajajo in da jih je treba preganjati.

Kaj smo v Novolesu storili v ta namen in kakšni so rezultati?

V začetku letošnjega leta so naši samoupravni organi sprejeli t.i. faktor stimulativnega izkoriščanja delovnega časa. V veljavo je stopil s l. 2. 1988. Namen tega ukrepa je stimulirati delo z dodatnim nagrajevanjem in destimulirati nedelo. Stimulacija se nanaša na prisotnost na delu. Do sedaj smo »preživeli« tri mesece z delovanjem tega ukrepa. Predpostavka je, da se je v tem obdobju prisotnost na delu povečala. Kaj povedo podatki, ki so na razpolago za februar in marec?

ODSOTNOSTI	1987			1988			IND		
	II.	III.	IV.	II.	III.	IV.	88 II 87 II.	88 III. 87 III.	88 IV. 87 IV.
1. DOPUSTI	5,65	5,33	13,56	6,63	5,84	11,87	117	110	88
1.1. Redni dopust	5,46	4,99	13,33	6,34	5,43	11,58	116	109	87
1.2. Študijski dop.	0,08	0,14	0,08	0,10	0,21	0,14	125	150	175
1.3. Izr. plač. dopust	0,19	0,20	0,14	0,17	0,17	0,14	89	85	100
1.4. Izr. nepl. dopust	0,01	0,01	0,01	0,02	0,03	0,01	50	33	100
2. STROK. IZPOPOLNJ.	0,02	0,01	0,04	0,01	0,08	0,13	50	80	325
3. BOLEZNINE	4,55	4,82	4,73	4,82	5,08	5,58	106	105	118
4. PORODNIŠKI DOP.	2,07	2,25	2,31	2,68	2,61	2,67	129	116	116
5. NEPREDV. ODSOT.	-	-	0,12	-	-	-	-	-	-
6. NEGA DRUŽ. ČLANA	0,82	0,98	0,84	0,51	0,81	0,72	62	83	86
7. NEOPRAV. IZOSTAN.	0,07	0,15	0,12	0,08	0,07	0,05	114	47	42
8. DPO IN SO AKTIV.	0,09	0,03	0,06	0,05	0,01	0,03	56	33	50
9. VOJAŠKE VAJE	0,03	0,07	0,07	0,05	0,06	0,05	33	86	71
10. SLO	0,01	-	0,01	0,01	-	-	100	-	-
11. MLADIN. DEL. AKC.	-	-	-	-	-	-	-	-	-
12. KULT., TEL. KULT.	-	-	-	-	-	-	-	-	-
13. DRŽAVNI PRAZN.	-	-	3,80	-	-	3,84	-	-	-
14. KRVODAJ. AKCIJA	0,03	0,08	0,05	0,05	0,06	0,04	167	75	80
15. ZASTOJI	0,02	0,04	0,02	0,08	0,05	0,05	400	125	250
SKUPAJ:	13,45	13,76	24,89	14,97	14,67	25,03	111	107	101

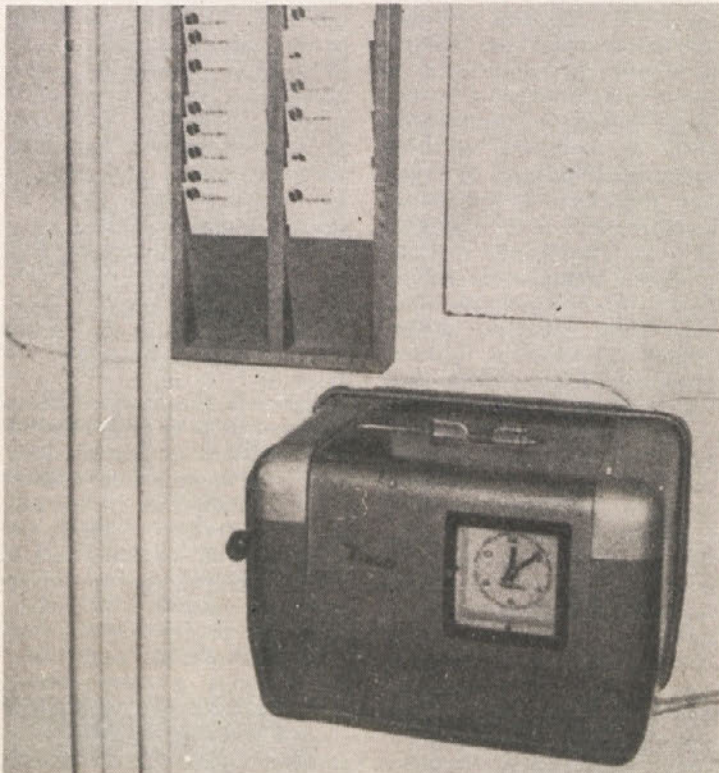
Iz zgornje tabele je razvidno, da postavljena hipoteza le delno drži. Primerjava med odsotnostmi v februarju, marcu in aprilu 87 im 88 kaže, da se je odsotnost znižala samo pri nekaterih postavkah, dočim se je odsotnost v celoti letos celo povečala. V februarju se je v primerjavi z istim obdobjem lani povečala za 11 %, v marcu za 7 % in v aprilu za 1 %. Kje se je odsotnost zmanjšala? Zmanjšala se je na naslednjih postavkah:

- pri izrednem plačanem dopustu

- pri negi družinskega člana na domu
 - pri DPO in samoupravnih aktivnostih
 - vojaških vajah
 - pri krvodajalskih akcijah
- Povečala pa se je na naslednjih postavkah:
- pri izrednih neplačanih dopustih
 - pri študijskih dopustih
 - pri porodniških dopustih
 - pri zastojih
 - pri bolezninah
 - pri koriščenju rednih dopustov.

Čeprav je za treznejšo oceno opazovano obdobje še prekratko, lahko ugotovljamo, da v prvih treh mesecih cilj ni bil dosežen. Nekaj je pa le očitno, enormno povečanje izrednih neplačanih dopustov na eni strani in rapiden upad neopravičenih izostankov na drugi strani daje slutiti, da se z disciplino vendarle nekaj dogaja. Upravičeno lahko sklepamo namreč, da se marsikateri neopravičeni izostanek prelije v neplačan dopust.

Ali je možno govoriti o skrajševanju delovnega časa tudi v Novolesu?

Zgoraj navedeni podatki kažejo na to, da se trendi obsega odsotnosti gibljejo v negativno. Odsotnost se proti pričakovanju v zadnjih letih povečuje, ne pa zmanjšuje. Če upoštevamo to zgolj formalno ugotovitev, potem o skrajševanju delovnega časa v Novolesu še ne moremo govoriti, oz. vsako razmišljanje o tem bi bil čisti voluntarizem. Podatki namreč pričajo, da nam je obseg nedela ušel iz vajeti. Manjkajoče ure pa moramo pokrivati z nadurami in drugimi nepopularnimi ukrepi. Dokler so prisotne te anomalije, ne moremo skrajševati delovnega časa, saj bi to terjalo ekstenzivno dodatno zaposlovanje in še večji porast nadur. S tem ne bi dosegli ničesar. Če pa opustimo formalistično gledanje in podrobneje vsebinsko opazujemo in ocenjujemo gibanja odsotnosti v tem letu, vendarle opazimo premike. Vse t.i. nepotrebne odsotnosti (izostanki opravičeni in neopravičeni) in razne druge neproizvodne aktivnosti namreč upadajo. To pome-

ni, da se disciplina povečuje. Odsotnost je v porasti namreč pretežno zaradi naraščanja izostankov zaradi bolezni in porodniške. Vzrok za naraščanje porodniške je znan (podaljšan porodniški staž), niso pa poznani vplivi na porast bolezni. Glede na to, da so bolezni pojav, ki globoko vpliva na človekovo bit, ne bi bilo napak, če bi se izvedla temeljita analiza zdravstvenega stanja novolesove zaposlitvene populacije. Če torej upoštevamo pri ocenjevanju možnosti skrajševanja delovnega časa vsebinsko, lahko z gotovostjo trdimo, da možnosti obstojajo. Enako kot prej lahko s te predpostavke trdimo, da imamo v Novolesu ogromne rezerve v fondu delovnega časa, ki si ga najbrž vsi želimo. Postopek racionalnega izkoriščanja delovnega časa pa ni lahek, posebno v tehnološkem smislu. Glede na ugotovitve iz ankete pa ima vodstvo (organizatorji proizvodnje) polno podporo za to aktivnost pri večini delavcev, saj se je, kot smo videli, izreklo 88 % anketiranih za to, da se izostanki preverjajo in neopravičeni kaznujejo.

A. Šterbenc

INOVATOR

Inovator leta SOZD-a Uniles

13. maja 1988 se je sestala komisija za pospeševanje inovativne dejavnosti SOZD-a Uniles z dnevnim redom:

1. podelitev priznanja inovator leta SOZD
2. analiza vprašalnika o dosežkih inventivne dejavnosti
3. informacija o RAST YU in LESMA 88

Pod prvo točko dnevnega reda je komisija sklenila, da se razpiše natečaj za podelitev priznanja inovator leta SOZD Uniles, ki ga podeli delavski svet SOZD-a. Nagrada inovator leta se podeli v obliki denarne nagrade in plakete trem najboljšim inovatorjem v letu 1988 in bodo podeljene na delavskem svetu SOZD-a v juniju 1988.

Pod drugo točko dnevnega reda je bila obravnavana analiza vprašalnika o dosežkih inventivne dejavnosti na podlagi katere je bilo med drugim ugotovljeno, da množična inventivna dejavnost v delovnih organizacijah SOZD-a upada posebno v Novolesu.

Pod tretjo točko smo se na komisiji dogovorili o možni predstavitvi izpeljanih inovacij v okviru SOZD-a na omenjenih sejmih. Da bi naši bralci поблиže spoznali omenjene sejme, vam posredujem izvešček.

a) JUGOSLOVANSKA RAZSTAVA INOVACIJ »RAST-YU« NA REKI

Jugoslovanska razstava inovacij »RAST-YU« (Radničko..... Jugoslavije) je nastala iz potreb združenega dela. Je manifestacija delavske umske ustvarjalnosti, mesto izmenjave idej, animacije za inventivno delo vseh delavcev v Jugoslaviji. Je prikaz izumov tehničnih izboljšav in novitet. Rezultati so odraz prizadevanj za uveljavitev stabilizacije v naši celotni družbi oziroma za obvladovanje proizvodnje in poslovnih ekonomskih zakonitosti ter znanstvenih, raziskoval-

nih, razvojnih, tehnoloških in tehničnih dosežkov.

- Cilji razstave so:
- prikazati pregled proizvodnih tehničnih in znanstveno-raziskovalnih dosežkov
 - organizirati razvoj ustvarjalnosti, izmenjavo izkušenj in prenos tehnologije
 - spodbujati razvoj ustvarjalnosti, izmenjavo izkušenj in prenos tehnologije.

V času razstave se organizirajo razna posvetovanja, seminarji, demonstracije novih tehničnih rešitev ter dnevi ustvarjalcev. Na razstavi pa se podeljuje nagrade najboljšim inovatorjem ter priznanja vsem sodelujočim razstavljalcem.

Razstava RAST-YU poteka letos v Reki od 25. 5. 1988 do 3. 6. 1988.

b) LESMA — mednarodni sejem lesnoobdelovalnih strojev, naprav in materialov v Ljubljani

Lesni sejem v Ljubljani je tradicionalna sejemska prireditev s področja

- lesno obdelovalnih strojev in naprav ter rezilnih orodij
- repromaterialov za lesarsko proizvodnjo
- komercialno-tehničnih predstavitev
- iznajditeljsko inovatorske dejavnosti v lesarstvu.

Slednja opredelitev je pomembna za razvoj množične inovativne dejavnosti pri nas. Sejem je posebnega pomena iz poslovno tehničnega vidika saj sodeluje na njem povprečno 200 razstavljalcev iz 22 držav, z okoli 30.000 obiskovalci predvsem poslovnih ljudi. Organiziran je vsako drugo leto v prvi polovici junija. Letos bo sejem trajal od 13. 6. do 17. 6. in se bo med razstavljalci pojavil tudi Novoles z nekaterimi inovativnimi dosežki v letu 1988.

Vse, ki vas zanimata omenjena sejma pokličite na int. tel. 324. Pozivam tudi vse inovatorje, ki imajo težave pri izvedbi svojih predlogov, da tudi pokličete na omenjeno številko.

Doltar Janez

LESMA

LESMA

Gospodarsko razstavišče Ljubljana

INTERNATIONAL SOCIETY OF WOODWORKING MACHINERY

Uvedba notranje sanacije v TOZD TPE

Glede na to, da so se pojavile motnje v poslovanju, je delavski svet TOZD TPE Trebnje na svoji seji v aprilu sprejel sklep o uvedbi notranje sanacije in imenoval sanacijski odbor v sestavi:

— Slavko Medle — predsednik; odgovoren je za koordinirano delo odbora in skrbi za realizacijo sklepov odbora v smislu dogovorov in dokumentov Novoles

— Ivan Šegina — član, kot direktor TOZD; odgovoren je za realizacijo proizvodnih ciljev, zmanjševanje proizvodnih stroškov, dvig produktivnosti, funkcioniranje tehnologije in opravljanje drugih dolžnosti, ki izhajajo iz statuta TOZD

— Stane Bukovec — član; odgovoren je za proizvodni program, ki je namenjen kooperantom izven Novolesa in prostem trgu

— Cveto Zupančič — član; odgovoren je za koordinacijo nabave in predelave furnirja in plošč v smislu doseganja najboljših efektov

Sanacija v TOZD se je uvedla predvsem iz preventivnega stališča kot izhod iz kriznega rezultata in z ozirom na stanje ploskovnega dela. V zadnjem času se je namreč zmanjšal obseg proizvodnje zaradi krčenja proizvodne ploskovnega dela finalnih proizvajalcev (TPP, TSP). S predvideno sanacijo moramo najti proizvodni program po konkurenčni ceni in predvsem poceniti proizvodnjo. Nujno je potrebno iskati rešitve tudi z eksterno kooperacijo. Cilj je zapolniti to proizvodnjo s posli glede na dane kapacitete.

Sanacijski odbor je predlagal, delavski svet pa potrdil ukrepe za sanacijo TOZD TPE. TOZD

mora praviloma pokrivati vse potrebe Novolesa po ploskovnih elementih, saj imamo na razpolago zadostne kapacitete. Poleg tega pa si moramo zagotoviti delo za pokritje vsaj 50 % svojih kapacitet z izdelki široke potrošnje ali pa s kooperacijo z drugimi DO in drobnim gospodarstvom. Ti izdelki so: razne stenske obloge, ladijski podi različnih oblik na bazi debelega furnirja, furnirane plošče za potrebe obrtnikov ali trgovino, polizdelki, ki jih obdelujemo na NC rezkarju in drugo.

Nujno je potrebno nekoliko zaokrožiti tehnologijo, tako da bi odjemalci v bodoče dobivali formatizirane in robno furnirane elemente, torej zelo dodelane polizdelke.

Veliko pozornost bo potrebno posvetiti nabavi furnirja, pa tudi vpogled v politiko nabave plošč bo moral biti vedno prisoten. Skupaj z nabavno službo je potrebno sestaviti poseben načrt o nabavi plošč, katerega cilj mora biti kolikormogoče krajši čas vezave. Za sedaj je prvi cilj en teden.

Naloga sanacijskega odbora je tudi, da organizira delo tako, da bo le-to opravljeno z minimalnim številom režijskih delavcev, pri tem pa se ne bo mogoče izogniti nekaterim premeštitvima režijskih delavcev v proizvodno delo.

Vsi navedeni ukrepi vplivajo za zmanjševanje stroškov poslovanja, posebej pa še prihranki pri porabi materiala, pri čemer računamo na boljše izkoriščanje plošč in furnirja. Cilj je zmanjšati stroške za 0,5 % mesečno na vseh področjih.

Majda Medved

republiških in pokrajinskih zakonov o izgradnji investicijskih objektov, zakon o zagotovitvi sredstev za investicijska vlaganja, kakor tudi določbe zveznega zakona o zagotavljanju plačil za investicije in drugi spremljajoči pedpisi, ki regulirajo usmeritev in selektivnost investiranja. V dosedanji praksi pa je pri izvajanju teh in drugih predpisov prihajalo do nedisciplin, oziroma prihajalo je do neizvajanja določenih določb, čeravno so le-te v glavnem razumljive. Razumljivo je, da je takšnemu stanju botrovalo tudi dvosmiselno tolmačenje nekaterih določb. Ne glede na to, pa je tudi dosedanja institucionalna neregularnost omogočala, da je v procesu investiranja v Jugoslaviji vladal voluntarizem in debentantizem z dalekosežnimi negativnimi posledicami na celotno jugoslovansko gospodarstvo in efektivnost vloženih sredstev. Kot posledica spoznanja po nujnosti reguliranja procesa investiranja je bila v juniju 1987 sprejeta, kot družbeni dogovor, »Skupna metodologija za ocenjevanje družbene in ekonomske opravičenosti investicij ter učinkovitosti investiranja v SFRJ (Z 50/87); v nadaljnjem tekstu »skupna metodologija«.

Glede na to, da imajo investicijska vlaganja na področju družbenih dejavnosti določene posebnosti, vendar pa pretežni del tega, kar velja za investicije v temeljnih organizacijah združenega dela na področju gospodarstva, velja tudi za investicije družbenih dejavnosti.

Kot podlaga za izdelavo investicijskega programa služijo vse predhodne raziskave, študije in analize, ki imajo izredno velik

vpliv na sprejetje investicijske odločitve. Na skrbno izdelanih predhodnih raziskavah, naj bi investicijski program dobil pomembno vlogo v celotnem procesu investiranja. Vsled tega je v naših zakonih investicijskemu programu dano pomembno mesto, čeravno pa se na žalost v praksi ne postopa kot z dokumentom na osnovi katerega se investitor po predhodno opravljenih pripravljavnih delih, odloča o investiciji. K izdelavi investicijskega programa se pogosto ni pristopalo s pozornostjo in študioznostjo, različne ustanove pa so na osnovi takšnih investicijskih programov izdajale svoje mnenje o opravičenosti investiranja, ali pa so odobrile investicijske kredite, pri čemer pa niso insistirale, da bi se vsaj minimalno spoštovale zakonske zahteve. Večina investicijskih programov, je vsled tega zadovoljevalo samo formi, ki ni imela določene stopnje eksaktnosti in popolnosti odgovorov. Tako se je investicijski program pogosto tretiral kot gola formalnost na poti pridobivanja potrebnih investicijskih sredstev. Zato je že skrajni čas, da se prekine s tako prakso! Zavedati se moramo, da se pri izdelavi investicijskih programov ne smemo obnašati samo tako, kakor od nas zahtevajo zakoni in predpisi, temveč tako, kot je to potrebno glede na naravo same investicije.

Takšna spoznanja iz preteklosti pa so pripeljala do tega, da je treba v fazi planiranja investicijskih projektov pristopiti z večjo stopnjo kritičnosti, analitičnosti in selektivnosti. Ta vzrel je sedaj zapolnjena s skupno metodologijo, ki zagotavlja objektivizirano

Splošno o izdelavi in obravnavi investicijskih programov

V okviru raznih predpisov, ki so v naši državi sprejeti, ali pa so v toku sprejemanja, zavzemajo zelo važno mesto v zakonodaji predpisi o investiranju, oziroma točneje rečeno, vprašanje investicijskih vlaganj v gospodarske in družbene dejavnosti. Z drugimi besedami to pomeni, da je nadzor nad investiranjem kot družbeno dejavnostjo reguliran z administrativnimi zakoni in predpisi, katerih se mora držati vsak investitor, če želi investirati. Investicijska izgradnja oziroma nadzor nad to dejavnostjo se torej vrši v obliki zakonov odlokov in predpisov.

Predpisi iz področja investicijske izgradnje zahtevajo od vseh udeležencev in akterjev, predvsem pa od investitorja in izvajalca del, striktno izvajanje odločb teh predpisov, saj v nasprotnem primeru podležejo

določenim sankcijam. Kadar govorimo o obveznem izvajanju zakonskih določb iz področja investiranja, mislimo na disciplinirano izvajanje vseh obveznosti, ki jih pred investitorja in izvajalca postavljajo določbe

rano strokovno podlago ter analitični instrumentarij za kvaliteto pripravo investicijskih odločitev, predvsem iz stališča investitorja ter banke in drugih subjektov, ki dajejo mnenje o družbeni in ekonomski upravičenosti investicij.

Za uporabo te metodologije na področju gospodarske dejavnosti je do sedaj izšel prvi del, to je Metodološki vodič (1), tik pred izdajo pa še ostala posebna navodila in sicer:

– operativno navodilo za izdelavo predinvesticijske študije;

– operativno navodilo za izdelavo investicijske študije;

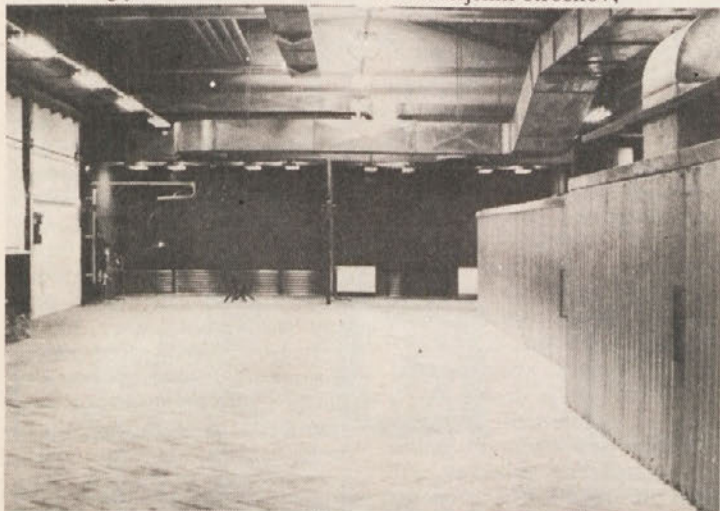
– operativno navodilo za izdelavo poročila o preverjanju investicijske študije oziroma investicijskega programa;

– operativno navodilo za izdelavo poročila o izvajanju investicijskega projekta;

– operativno navodilo za izdelavo poročila o spremljanju učinkov realizirane investicije in

– terminološki vodnik.

Glede na to, da je »skupna metodologija« že pravno veljavna, pa še vedno niso izšla operativna navodila za investicijska vlaganja na področju gospodarske infrastrukture. Zato bo do izida teh navodil še nekaj časa veljala do sedaj predpisana »Minimalna metodologija za izdelavo investicijskih programov«; v nadaljnjem tekstu »minimalna metodologija«.

V čem je pravzaprav razlika med minimalno in skupno metodologijo? Obe metodologiji v osnovi predstavljata za investitorja pomemben delovni pripomoček, ki pa opozarja praktično na vsa vprašanja, na katera mora najti zadovoljive in pozitivne odgovore. V tem pogledu ni bistvenih razlik med obema metodologijama. Bistvena razlika pa je v tem, da skupna metodologija zahteva večjo stopnjo eksaktnosti in popolnosti odgovorov na eni strani, na drugi strani pa zajema elemente za ocenjevanje družbene in ekonomske upravičenosti investicij, ki so usklajeni z zahtevami mednarodnih bančnih sistemov.

Skratka, skupna metodologija zahteva od investitorja oz. izdelovalcev investicijskih programov več poglobljenega strokovnega in interdisciplinarnega dela v procesu optimiranja investicijskih rešitev. Edino, kar bi bilo očitati skupni metodologiji je, da ni prilagojena za operativno uporabo v družbenih dejavnostih in gospodarsko infrastrukturo. Z ozirom na specifičnost teh dejavnosti, bo moral investitor pri izdelavi investicijskega programa, tako kot do sedaj, tudi v bodoče smiselno upoštevati uporabo skupne metodologije.

Odkar se je začela intenzivnejša družbena in strokovna aktivnost na področju investicij, zapažamo poleg nekaterih pozitivnih premikov pri investicijah, tudi nekatere pomanjkljivosti, ki so bolj posledica nepoznavanja in neizkušenosti investitorjev, v določeni meri pa tudi napačno gledanje na investicijske programe kot na nekaj ne povsem nujnega oziroma potrebnega. Zato tudi ni čudno, da je večina investicijskih programov nepopolnih, brez odgovorov na celo vrsto vprašanj, glede katerih si investitor mora biti na jasnem pri razpravi in sprejemanju odločitve o investiciji.

Pri investicijskih programih je običajno zaslediti sledeče pomanjkljivosti:

– nekompletno zajetje investicij,

– preveč povšalne ocene investicijskih stroškov,

– nerealno izdelan terminski plan izgradnje,

– neizdelana raziskava tržišča obstoječega in novega proizvodnega programa,

– nerealno prikazani prihranki,

– površno izdelane kalkulacije izdelkov ipd.

Za te pomanjkljivosti je treba iskati vzrok v slabi kvaliteti pripravljanih del. Seveda se izdelava investicijskega programa v takih primerih skoraj po pravilu zavleče, traja razmeroma dolgo, vsekakor dlje, kot je investitor predvideval in tudi rezultati običajno dokaj odstopajo od prej zamišljenih in predvidenih. Da bi se izognili takim nevednostim

si je treba ustvariti čim realnejšo oceno na podlagi zbranih podatkov iz najrazličnejših strokovnih in ostalih virov. Kakšna in katera pripravljalna dela naj bodo opravljena, preden samoupravni organi sprejmejo odločitev oziroma sklep o izdelavi investicijskega programa, ni možno dati. Na splošno pa velja; investitor naj skuša v fazi pripravljanih del vsaj v grobem dobiti pozitivne odgovore na vsa vprašanja, ki jih zahteva predpisana metodologija za izdelavo investicijskih programov.

Zavedati se moramo, da je izdelava investicijskega programa delo številnih strokovnjakov različnih strok in specialnosti, ki pa bi morali sodelovati že pri študijskih pripravah, ne pa, kar se pogosto dogaja, da jih investitor vključi šele, ko gre za pridobivanje investicijskih sredstev.

Izdelava investicijskih programov torej ni tako enostaven

postopek z neznatnimi ali nikakršnimi posledicami. To je izredno pomembno področje v procesu planiranja investicij ne glede na to ali gre za manjše investicijske vsote, ali večje investicijske posege. Zaradi tega se kot zahteva postavlja pred slehernega investitorja, da k investiranju pristopa z vso pozornostjo. Zato mora investitor na podlagi ovrednotenih podatkov in prognoz, pretehtati atraktivnost in možnost realizacije naložb.

Če je ocena ugodna, sledi temu investicijska odločitev. Celotni sistem priprave investicijske odločitve, izbira investicije in kreditiranja, pa se ne sme spremeniti v nekakšno formalnost in miselnost, da je investicijski program samo »zahtevnica za denar«.

Razvojni center:
Boris Hribernik, dipl. oec.

Namen in cilj procesa organiziranja

Zahteve po kvaliteti delovnega življenja se stalno povečujejo. Organizacijo lahko smatramo kot »sestav medsebojnih razmerij med ljudmi«. Ta razmerja moramo urediti tako, da omogočajo delavcem in delovni organizaciji uresničiti njihove cilje. Treba je torej ustvariti takšen sociotehnični globalni sistem, ki bo

- učinkovit,
- ekonomičen,
- človeško pravičen,
- trajen in
- družbeno upravičen.

Zahteve so številne in so tudi dostikrat nasprotujoče. Zato takšnega sistema tudi ni lahko ustvariti. Kompromisi so nujni tudi zaradi različne teže, ki jo imajo posamezne od teh zahtev v različnih razmerah, v različnih razvojnih obdobjih in seveda tudi v različnih družbenih sistemih. Najbrž še dolgo ne bo mogoče ustvariti takšnega sistema, ki bi vse te zahteve v celoti izpolnjeval. Optimalnim organizacijskim oblikam se lahko le približujemo, če seveda upoštevamo vse te različne zahteve in njihovo moč v trenutnih razmerah. Optimalizacija predstavlja torej le najboljšo možno rešitev v danih razmerah. Zato je tudi mnogo optimalnih rešitev; za vsako organizacijo je nekoliko drugačna, saj je ni mogoče avtomatično kopirati. Zato bi bilo nesmiselno iskati univerzalno možno rešitev, ki bi bila najuspešnejša v vseh situacijah. Zato tudi ne moremo soglašati z nekaterimi trditvami o novih zahtevah organizacije, ki so v zadnjem času postale pravi modni krik.

Najprej je treba ugotoviti, kaj pravzaprav razumemo pod pojmom organizacija. Sama beseda organizacija izhaja iz grške besede »organon«, kar pomeni orodje. Iz te besede je nastala tudi beseda »organ«, ki označuje del ali dele nekega živega bitja – organizma, ki skupno s svojimi sestavnimi deli – organi predstavlja življenjsko celoto. V biologiji nam torej beseda organizem označuje medsebojno skladno povezane organe, od katerih vsak sicer opravlja svojo funkcijo, te pa so tako funkcionalno povezane, da tudi kot celota opravljajo določeno nalogo (npr. človek). Takšna prirodna usklajenost raznih fun-

kcij z določenim namenom ali naloge imenujemo organizem. Če pa skušamo takšno skladno delovanje raznih funkcij uveljaviti tudi na drugih področjih (npr. OZD), pa v ta namen uporabljamo organizacijo. **Iz povedanega lahko zaključimo, da je organizacija dejavnost povezovanja določenih nalog na način, da se medsebojno, tako kakor v živem organizmu, časovno in prostorsko usklajujejo in dopolnjujejo s ciljem, da se vzpostavi delovna celota, ki usmerja delovanje k določenim ciljem in doseganju teh ciljev.** Če organizacijo razumemo v tem najsplošnejšem smislu, je nedvomno, da je takšno dejavnost opravljal

človek odkar se je začel boriti s kakršnikoli proizvodnim delom. Potemtakem je organizacija človekova dejavnost. Osnovno vprašanje te dejavnosti pa je, kakšne načine in metode uporabiti za doseganje ciljev.

Naloga organizacije je torej koordinacija elementov, ki nastopajo v delovni organizaciji (v nadaljevanju DO) **da v določenem redu opravljajo svoje naloge. Ti elementi so predvsem sredstva za proizvodnjo in pa delo.** Pri usklajevanju teh elementov nastajajo razne naloge in odnosi, ki jih je treba urediti. **Smotno ureditev odnosov med organi in funkcijami DO pa narekuje pravilno speljana organizacija. V vsaki DO je treba urediti odnose med sredstvi (stroji), odnose med ljudmi in končno odnose ljudi do sredstev in obratno.** Vsaka ureditev navedenih odnosov za doseg ciljev DO predstavlja spremembo ali določitev organizacije v delovni organizaciji. **Naloga organiziranja zajema predvsem:**

a) organizacijo DO, ki ureja DO in odnose med sestavnimi deli DO (proizvodni obrati, strokovne službe, organi upravljanja in slično),

b) organizacijo dela, ki določa najboljše delovne postopke, ki ob najmanjših potrebnih naporih dajejo najboljše rezultate, ter

c) organizacijo sredstev in ljudi ter njihovih medsebojnih odnosov

Proces organiziranja mora biti v DO stalen, ker se stalno izpopolnjujejo in spreminjajo elementi v življenju in delu delovne organizacije. Organizacija kot rezultat organiziranja pa je stanje, ki velja določeno krajšo ali daljšo dobo. S spremembami odnosov med elementi v DO pa se ta organizacija spreminja in prilagaja novemu stanju in novim odnosom. Zato organizacija, ki ureja stanje, imenujemo strukturno organizacijo, organizacijo pa, ki ureja delo in odnose pa funkcionalno organizacijo.

Cilj organizacije mora biti vedno optimalni rezultat, ko s čim manjšim vlaganjem dosežemo čim večji efekt. Namen organizacije je omogočiti v DO

čim višjo stopnjo ekonomičnosti ($E = \text{stroški} : \text{vrednost proizvodnje}$) in **rentabilnosti** ($R = \text{vložena sredstva} : \text{dohodek}$). Optimalna organizacija v DO predstavlja istočasno tudi optimalen ekonomski rezultat kot posledico maksimalnih stopenj ekonomičnosti in rentabilnosti.

Dobra organizacija omogoča večji dohodek, večji dohodek pa pomeni več razpoložljivih sredstev za nadaljnji napredek. S tem pa je dobra organizacija DO v interesu vsakega člana kolektiva, saj mu lajša pogoje dela in veča rezultate dela v obliki povečanega osebnega dohodka in znižanja proizvodnih ter s tem prodajnih cen izdelkov, saj je proizvajalec istočasno tudi potrošnik izdelkov.

Za nemoteno in uspešno delo so najprej potrebni primerni delovni pogoji, ki morajo biti skladno povezani v zaporedju delovnega procesa. Sam delovni proces pa opravljajo stroji in ljudje, katerih kapacitete in sposobnosti je tudi treba uskladiti in zagotoviti potrebno energijo, transport in predmete dela (surovine). Neusklajene kapacitete povzročajo ozka grla v proizvodnji, ki so posledica slabe organizacije sredstev.

Pri vsakem delu ugotavljamo, da ima le pravilno organiziran delovni postopek najboljši efekt tako v tehničnem kakor tudi v ekonomskem smislu. Dobra organizacija dela pa je rezultat opazovanj in razmišljanj, torej predvsem rezultat umskega dela, ki teži k omejitvi nepotrebne izkoriščanja človeka in čimbolj racionalnemu izkoriščanju ostalih elementov v produkcijskem procesu tako, da uporablja najbolj primerno tehniko dela. Organizacija dela pa je odvisna od tehnike dela in da je organizacija dela treba menjati, če preidemo od ročnega na strojno, od strojnega na povsem mehansirano ali pa celo avtomatizirano delo.

Skupne naloge posameznih služb ali oddelkov v DO je dalje treba pravilno razdeliti na manjše grupe in posameznike in tako pravilno določiti organizacijo dela v delovni organizaciji. Pri organizaciji dela v DO zasledujemo predvsem najboljši ekonomski učinek, za kar je treba

poznati tudi osnovne ekonomske principe. Tako je delo pri organizaciji same DO tesno povezano z ekonomiko DO, saj nam ekonomski rezultati pokažejo uspešnost organizacije oziroma je od organizacije odvisen tudi ekonomski uspeh delovne organizacije. Zato obravnavamo pri gospodarjenju v DO tako organizacijo kakor tudi ekonomiko.

Pri določanju delovnega področja skupin in posameznikov moramo najti obseg in zaokroženo celoto, ki je v skladu s sposobnostmi in voljo delavcev. Prevelik obseg nalog ljudi izčrpa, premajhen pa ne izkoristi njihovih sposobnosti in zmožnosti, zato mora dobra organizacija zagotoviti primeren razpored sredstev in dela, upoštevajoč fizične in umske sposobnosti ter voljo in izkustva sodelavcev.

Organizacija dela je delo ljudi pri usklajevanju produkcijskih faktorjev, da bi dosegli optimalne rezultate. Pri tem nas zanimajo odnosi ljudi pri delu, njihovo število in njihove sposobnosti, saj je od tega odvisna produktivnost in s tem obseg proizvodnje. Kvalifikacijska struktura delovnega kolektiva mora biti takšna, da je strokovna usposobljenost članov kolektiva v skladu s proizvodnim programom in produkcijskimi sredstvi. Člane delovnega kolektiva pa je treba grupirati in formirati delovne skupine, izmene itd, da bi lahko izvršili potrebne naloge; in tako pridemo do organizacijske strukture kolektiva.

Pri organizacijski strukturi kolektiva se moramo torej vprašati, ali sodelavci določene kvalifikacijske strukture lahko zadovoljivo opravijo potrebno delo. Nezadovoljiva kvalifikacijska struktura kolektiva nalaga upravljalcu v DO nove naloge, usposablja ljudi, da bi lahko sestavili takšno organizacijsko strukturo kolektiva, ki bo zadovoljivo opravila svoje naloge. Upoštevati pa je treba, da je delo pri organizaciji primerne kvalifikacijske strukture kolektiva mnogo bolj zahtevno, kot delo pri organizaciji primerne strukture delovnih sredstev.

Organizacija potrebne strukture delovnih sredstev se omejuje na ugotovitve kapacitet in proizvodnih nalog ter odpravo ozkih grl. Več problemov nastaja v organizaciji dela, ko je treba uskladiti kapacitete delovnih sredstev in predmete dela. Tako lahko spremenjeni predmeti dela zahtevajo drugačne delovne stroje ali postopke ali obratno; zato tu nastopajo problemi standardnih kvalitet predmetov dela. Tako delovna sredstva, kakor tudi predmeti dela, pa so pasivni faktorji proizvodnje, če jih ne aktivira človekovo delo. Zato mora organizacija dela poskrbeti za:

– primerno kvantitativno in kvalitativno strukturo vseh faktorjev proizvodnje in

– pravilne odnose med faktorji proizvodnje.

Posebej pa je treba poudariti, da v faktorjih proizvodnje in proizvodnih nalog DO nastopajo stalne spremembe, ki povzročajo neskladnost med temi elementi proizvodnje. Zaradi tega je naloga organizacije dela stalna naloga DO, saj neusklajeni odnosi v posameznih faktorjih in med faktorji proizvodnje povzročajo nepotrebne zastoje in izgube, s tem pa tudi nezadovoljstvo sodelavcev zaradi slabih uspehov.

Zaradi tega v sodobni proizvodnji ne more biti dobrih uspehov, če stalno in sistematično ne zasledujemo strukturnih sprememb faktorjev proizvodnje in usklajujemo novo nastale odnose. V teh odnosih pa se pojavljajo določena splošna veljavna pravila zakonitosti, ki so postala osnova znanstvene organizacije dela. Ta splošna spoznanja je večkrat treba le primerno prenesti v prakso dela z upoštevanjem vseh značilnosti posamezne DO in tako dobimo osnovo za znanstveno organizacijo dela v posameznih delovnih organizacijah.

Za dobro organizacijo dela so torej potrebni jasno določeni cilji, saj tam, kjer ni jasnih nalog, tudi ne more biti precizno postavljen način doseganja teh nalog. Nejasnosti pri delu pa zmanjšujejo produktivnost in s tem uspeh poslovanja. Vprašati se moramo tudi, kakšno področje zavzema organizacija dela. **V ožjem smislu povezuje organizacija dela posamezne prijeme in gibe s skladno celoto delovnih operacij nekega delovnega procesa.** Toda ta organizacija bo uspešna le tedaj, če bo organizirana tudi potrebna nabava surovin, transport, prodaja in ostalo delo, ki ga moramo opraviti v proizvodnem procesu. Težko si je postaviti naloge v DO brez ustrezne analize tržišča in planiranja, saj je problematična izvedba nalog brez evidence in kontrole. Zato **organizacija dela v DO zajema celotno dejavnost DO in usklajuje dela organizacijskih enot za čim uspešnejšo realizacijo postavljenih ciljev.**

V praksi često razmišljamo o primernosti uporabe posameznih organizacijskih struktur za naše razmere poslovanja. Določene organizacijske strukture so učinkovite samo v določenih okoliščinah, če zagotavljajo maksimalni uspeh. Uporabnost organizacijske strukture pa varira od delovne organizacije do delovne organizacije glede na različnost razmer poslovanja. Res je, da je v nekaterih organizacijskih strukturah demokratično upravljanje in vodenje lažje izvedljivo kot v drugih.

Naši nekdanji delavci, udeleženci XV. divizije

V prejšnji številki našega glasila smo predstavili tov. Bavdka, sedaj vam pa predstavljamo tov. Bartolja Jožeta.

Tov. Bartolj živi v lepi vasi Dolenji Straži, nedaleč od našega Novolesa. Ker je bilo vreme spremenljivo, deževno, smo ga našli doma. Drugače pa tov. Bartolj kljub letom še vedno rad dela na polju. Tov. Bartolj je zelo prijazen in dobronarčen človek, tako da nam je pogovor z njim potekel v prijateljskem in prijetnem vzdušju. Težko smo ga pripravili na pogovor o njegovih partizanskih letih, o njegovem bojevanju za svobodo, saj je, kot je sam dejal, bolj važno tisto, kar storiš in ne kar govoriš!!! Bartolj nam je nanizal le tiste podatke, ki so se mu najbolj vtisnili v spomin na dolgi poti v partizanih, saj ima status spomeničarja.

»V partizane sem stopil kot prostovoljec. V moji družini nisem bil sam, ki sem se odločil,

da grem v partizane. Poleg mene so šli v partizane še 3 bratje, dva sta padla. Tudi oče se je moral zaradi napredne orientiranosti skrivati. Italijani so nam l. 1942 iz maščevalnosti zažgali domačijo, tako da smo po končani vojni morali začeti čisto na novo. Ob

prihodu v partizane sem vstopil v novomeško četo, ki je imela zbirališče na Frati in Brezovi rebri. V začetku nas še ni bilo veliko, pa tudi dovolj pogumni smo morali biti, saj so bile povsod okoli nas močne italijanske sile, naraščalo je tudi število domačih izdajalcev. Maja 1942 smo se premaknili v Dobro polje, kjer se je formiral zapadni odred. Ob ustanovitvi Gubčeve brigade na Trebelnem, sem prišel v njen drugi bataljon. Ko je prišla Gubčeva brigada v sestav XV. divizije, sem postal tako član te divizije. Spominov na ta leta je veliko, čeprav je obdobje druge svetovne vojne trajalo pri nas le štiri leta, se je v tem obdobju zgodilo toliko stvari, da odtehtajo več desetletij. V teh letih smo izbojevali ne samo svobodo ampak tudi novo družbeno ureditev. Za to pa smo morali marsikaj žrtvovati. Spominjam se bitke v Jelenovem žlebu in naše velike zmage, bojov v Beli krajini in na Hrvaškem, bojov po celi Dolenjski in ob koncu vojne v celi Sloveniji. Oktobra 1942 sem bil na Primskovem tudi

ranjen. Lahko rečem: skušali smo vse, samo smrti ne! Leta 1944 sem bil dodeljen zaščitni četi glavnega štaba. Spominjam se mnogo mojih tovarišev, ki so v bojih padli. Resnično vojna leta niso bila lahka, zato me prav pri srcu boli, če slišim, da kdo podcenjuje govori o našem boju. Da, tudi to se sliši. Tudi takih ne prenesem, ki na veliko govorijo, kako zelo so se borili, čeprav se ve, da se niso res.

Menim, da sedaj, ko smo zgradili novo domovino in ko so se leta od vojne že krepko odmaknila, ne smemo pozabiti, kaj se je tedaj dogajalo in kolikšne žrtve je dal naš narod za svobodo, ki jo sedaj uživamo!«

A. Šterbenc

Izpah ramena

Riše in piše: Ivan Balog

Rozita in njeni resnični doživljaji

Pred prvomajskimi prazniki sem bila prijetno presenečena. Tov. Bobnar Stanka in naša »SEKRETARKA« pa ne vem še kdo so bili vzrok vsega lepega, kar sem doživela na Gorenjskem.

Udeležila sem se preventivne zdravstvene rekreacije v Bohinjski Bistrici.

Hitro so minili prvomajski prazniki, še nekaj delavnih dni in šla bom na enotedenski oddih sama...

A glej. Četrtek tik pred zdajci mi predlagajo, svetujejo, pa kaj dolgovezim – z mano na pot mora tudi moj soprog. Okleval je, a v petek popoldan je poskrbel za piko na i najin sin. Greva oba, pa kakor vem in znam.

Tu pa se je začelo najino tekanje. Najprej do tovarišice Stanke, da se vidi kako in kaj. Ko je stvar začela klapati, pa naprej v nabavo.

*Jaz pa grem, jaz pa grem
dobro vem kam,
al' dobro al' slabo bo,
tega še ne znam,
bo za mano v hribih
tud' moj soprog,
če priden ne bo
bo revež ubog.*

Moj stari fičo je veselo poskakoval po vročem cestišču, kakor da bi se sam veselil nenadne spremembe. Pa ne dolgo. Hitro se je v njem začela segrevati voda in že je zakuhal. Kaj zdaj? Kako naslednji dan priti v Bohinjsko Bistrico?

Pot pod noge in hajd iskat človeka, kateri bo kos nevšečnosti pa še zelo hiter naj bo. V soboto zelo zgodaj sem ga peljala popravljat. Dobro štiri ure in moj avto je bil pripravljen za na pot. Ne pa tudi jaz. Tekala sem po stanovanju sem ter tja, kot slepa kokoš. Najosnovnejše stvari so seveda ostale doma pozabljene. Midva pa sva le krenila na to dolgo pot.

*Moj stari fičo je že v letih,
pa vendar vozim se še v njem,
če pa denarce bi imela
bi že zdavnaj v pokoj šel.*

Srečno pripeljem v Zoisov grad in to še v regularnem času. Nekaj minut za tem smo bili postreženi s kosilom, nakar smo razložili prtljago in že smo šli na naš skupinski rekreativni pohod za ogrevanje. To je bil pohod na KOBLO, a le do Mencingerjeve kočice.

*Zdaj pa pojdem v goro,
od doma jemljem že slovo
od svoj'ga sina in od naše fabrike
od sodelavk in kanala De.*

Nedelja je. Nebo oblačno, pred nami pa dolga pot, nekaj ur lahke hoje in smer VOJE-SLAP in sestop na HUDIČEVEM mostu. Za nameček pa še telovadba na zelenem igrišču. Noge mi postajajo otopele, dosti sem hodila, ter tekla pa še špeh mi dela težave. Vso noč sem spala kot ubita.

*Na Gorenjsko pridem vesela vsa,
a tu sem vsa prešvicana,
me čevlji žuli in tišči,
v glavi pa močno bobni.*

Ponedeljek. Svetlika se. Vreme prekrasno. Malce meglice a ne moti. Nova tura – VOGEL. Peljemo se z gondolo. Ko se pripelješ gor, te objame nepopisna sreča. Omamljen si od lepote gora, ki se prekrite s snegom kopljejo v soncu. Slaba polovica se nas pelje v dolino z gondolo, ostali predrznejši jo mahnejo peš proti koči. Na poti doživljajo pravi ceremonijal. Smolič jo mahne po nevarni strmini kuživa ku'... prečka vse počez in tako se precej oddalji od skupine. Prihranjen čas porabi za pravo umetniško delo iz snega. To je nekaj za ženske! Najhrabrejša to seveda preizkuša, a ne gre. Smeh pa tak da kar grmi.

*Je Stane iz TES-a umetnik za dva,
a kaj ko umetnosti svojih ne izda.
Bi rada Tatjana se kosala z njim
proba poizkuša, a je vedno za njim.*

*Jaka prevzame vlogo vodiča,
varno nas vodi do reke Savica.
Japel te kraje odlično pozna,
zato je največkrat za glavnega.
Zadavec pa dela kot bi bil na šihtu
s kamero skače v objektiv nas lovi.*

Torek. Pohod na VOGAR. Za nas ki takih strmin nismo vajeni je bil zelo težak pohod. Nekaj manj kot dve uri vzpona, ko pa pridemo h koči, je le ta zaprta. Stopimo še tri minutke naprej in od tu se nam odpre čudovit pogled na Bohinjsko jezero. Imaš ga kot na dlani, čeprav si vrh skalovja visoko nad njim. Enkratni pogled na nasprotno vrhove, ki so vsi po vrsti še pokriti s snegom.

Za kosilo kot specialiteta polži. Pravi užitek, a ne za vse. Kar naenkrat imam spet vse kosilo v ustih, kot krava ki prežvekuje. Ne dam se, vse lepo pogoltnem in jo jadrno ucvrem iz jedilnice. Za mano pa smeh. Popoldan igre v skupinski sobi, kar nas spravi v nepopisen smeh.

*Biba leze biba gre
ali polž al' slepec je
eden spolzki, drug ostuden,
bolj kot tečeš bolj si truden.
Je z nami v skupini tudi gospa,
ki je že v letih a se ne da.
Tud' Vidmar in Jaka barabi sta dve
ko usta odpirata vsem gre na smeh.
Malo se vozimo, še več gremo peš,
tukaj je savna in tukaj je ples.
Nad nami je modro nebo
pod nami plavo jezero
in hodimo po travici
z rožcami poraščeni.*

Sreda. Zunaj oblačno. Zajtrk malo prej. Hladno je. Gremo na USKOVNICO. Pot niti ni tako težka, a vse skupaj je zelo daleč. Še dobro da ni vroče. Ko pridemo do kočice smo premočeni od potu. Gor pa mrzlo, da je grdo. Zakurimo ogenj in se ob njem pogrejemo. Kosilo imamo s sabo. Zaprta kočica in mraz nas prisilita, da se vračamo proti dolini. A ne domov. Gremo še do slapa SAVICA. Ponovni napor. Štejemo stopnice, okrog petsto jih je in pred nami pogled na SLAP. Utruženi smo. Počasi se vračamo v dolino in proti domu.

*Je mrzlo kot bila bi zima
zato veliko tu se trima
skačemo in tečemo
si kondicijo nabiramo,
Ko na zemljo pade mrak,
se pojavijo duhovi,
vedno kaj zagodejo,
da bili bi v formi.*

*Moški ženske so dobili
a pari poživila,
da kdo prikrajšan bi ne bil
dobro poskrbijo.
Se Nada in Štefka smejeta
le kdo bi vedel zakaj,
saj na vratih njihovih
je visel tolovaj.
Glej kdo za zavesami stoji
in se nam sladko smeji,
trije so duhovi to,
ki ponoči spat ne morejo.*

Četrtek. Sonček kuka izza oblakov. Hladno je. Ponovno dolg pohod. Tokrat je na vrsti SORIŠKA PLANINA. Že ob vznožju vidim kam gremo. To je vrh LAJNAR. Z vrha pogled daleč, daleč okrog in globoko v dolino. Ker močno piha me je strah, da me ne odpihne proti dolini. Po grebenu nadaljujejo pot še više na MOŽIC. Le pet se nas odpove temu užitku.

*Oh kako smo počaščeni
na obisk prišel je doktor naš
prišel za nami je tud' v hribe
in z nami užival gorski zrak.*

Petek. Bled z okolico in svojimi znamenitostmi, katerih ni malo, ter naprej do soteske VINTGAR. Gremo po skalni soteski do slapa ŠUM in nazaj. Že spet se čudimo naravi, ki nas omamlja s svojo lepoto.

*Vrh gore stojimo
v jezero strmimo
le kdo je ta umetnik bil,
ki to lepoto je nardil.
Prelepa moja si dežela
vsi te občudujemo
si z lepotami odeta
na nas je red, da jih očuvamo.*

In za konec naj rečem takole. Danes vem bolj kot kdaj koli prej da je naša Slovenija ena sama lepota, le odkrivati jo moramo in ceniti – spoštovati. V teh dneh bivanja v Bohinjski Bistrici sem spoznala, da pravzaprav ni besed s katerimi bi opisal vse skupaj. Bilo je lepo, ne, bilo je čudovito – prekrasno, enkratno. Hvala vsem ki ste nam to omogočili. Velika hvala našima vodičkama Stanki in Tatjani, kakor tudi najinemu osebnemu soferju Zalezina in njegovi ženi.

Se enkrat hvala.

*Prekrasen zadnji je večer,
plešemo kot sam hudir.
Nadani in Štefani,
pa na zidu tam visi.
Se Derganc je ves vesel,
lepe pesmi z nami pel,
lepe pesmi narodne,
proti jutru pa vse tiho je.
Še zajtrk smo pospravili,
ključe od sob oddali,
potem pa vsak po svoje,
se proti domu odpeljali.*

TVP:

prišli: Turk Franc (iz JLA), Grbajs Martin (iz JLA), Crnoja Kristina, Luzar Ludvik, Saje Malči (iz TPP), Šuštaršič Irena (iz TSP)
odšli: Bartolj Iva, Golob Andrej (v JLA), Rozman Draga, Golob Marija, Novak Albin, Vovko Franc, Kocjan Anica, Bukovec Anica (upokojitve)

ŽAGA:

prišli: Klobučar Bojan (iz JLA), Cvelbar Ivan (iz TPP), Kadribašič Sulejman (iz JLA)
odšli: Koca Rustem (samovoljno), Kadribašič Demal (disc. izključitev), Bašič Miro (samovoljno), Kokalović Marko, Ivanetič Branko (v JLA), Bučić Jozo (disc. izključitev), Bašelj Franc (samovoljno), Aščič Juro (disc. izključitev)

TPI:

odšli: Šercelj Jože (v JLA), Murn Ahacij (smrt), Mihič Jernej (v JLA), Bašelj Alojz (upokojitev)

BOR:

prišli: Stanič Janez, Kopina Jože, Križan Andrej (iz JLA), Naraglav Roman (iz JLA), Pavkovič Srečko (iz JLA)
odšli: Hosta Tomaž, Lekše Andrej, Lekše Ivan, Prah Jože, Žulič Jože (vsi v JLA), Kordelec Martin (smrt)

SIGMAT:

odšli: Curhalek Franci (sporazum), Omerzu Jože (v JLA), Teršelič Ernest (disc. izključitev)

IGK:

prišli: Gorec Andreja, Grmovšek Franc (iz JLA)
odšli: Jerovšek Jože (v JLA), Zaletel Srečko (samov.), Gašperšič Franc (sporazum)

TDP:

prišli: Bregar Janez (iz JLA), Cimermančič Janez (iz JLA), Brulc Alenka, Jaklič Štefka, Mervar Mateja, Novina Zvone, Poljak Dunja, Šaponja Nada, Babič Nada (iz TSP), Košir Jožica (iz TSP), Muren Jože (iz TSP), Petrič Andrej (iz TSP), Šenica Franc (iz TSP), Milošević Veljko (iz TPP), Mišura Matej (iz TPP), Luzar Milena (iz TPP), Gazvoda Marija (iz TSP), Papeš Cveto (iz JLA)
odšli: Bezeg Veronika (v BLP), Gorše Edvard (upokojitev), Bukovec Branko (sporazum), Bercko Marija (upokojitev), Davidovič Mato (v JLA), Dubrovec Radenko (v JLA), Poljak Dunja (izjava), Šaponja Nada (izjava), Vidmar Robert (samovoljno), Strojini Marija (upokojitev), Jakše Ivan (upokojitev), Šobar Amalija (upokojitev), Murn Marija (sporazum)

TSP:

odšli: Vonič Vera, Špringer Jožefa, Bobič Marija (vse upokojitev), Šenica Franc, Babič Nada, Gazvoda Marija, Košir Jožica, Muren Jože, Petrič Andrej (vsi v TDP), Sepohar Martin (v DSSS), Šuštaršič Irena (v TPP), Judež Andrej (v JLA), Hrovat Darko (v JLA), Pakar Boris (v JLA)
prišli: Pugelj Miha (iz JLA)

TPP:

prišli: Bregar Franci (iz JLA), Jotanovič Slobodan (iz JLA)
odšli: Šašek Martin (samovoljno), Mevar Anton (izjava), Klevišar Zvonko (v JLA), Crnoja Kristina, Luzar Ludvik, Saje Malči (v TVP), Cvelbar Ivan (ŽAGA), Hočevar Jože (TES), Kovačič Jože (v BLP), Mišura Matej, Milošević Veljko, Luzar Milena (v TDP), Kulovic Silvo (sporazum)

LIPA:

odšli: Štokar Anton, Kuntarič Božidar (v JLA)

TAP:

prišli: Strniša Alojzija, Piškur Jože, Klemenčič Franc, Barle Jože, Željko Viktor
odšli: Kolenc Marija (upokojitev)

TKO:

prišel: Razumič Dragutin (iz JLA)
odšla: Petraš Marija (izjava)

TES:

prišel: Bobnar Branko (iz JLA)
odšli: Pejanovič Marjan (sporaz.), Šenica Alojz (sporazum), Žagar Stanislav (upokojitev), Pečjak Janez (v JLA), Pratljačič Slavko (izjava)

TGD:

odšli: Nahtigal Dušan (v JLA), Pavlin Marjan (sporazum)
prišel: Papež Marko (iz JLA)

BLP:

prišli: Kovačič Jože (iz TPP), Bezeg Veronika (iz TDP), Rifelj Maja
odšli: Hrovat Edi (upokojitev)

DSSS:

prišli: Sepaher Martin (iz TSP), Marinko-Vinski Gordana
odšli: Kruljac Katarina (del. za določen čas)

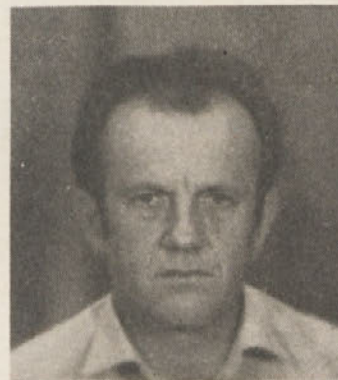
Stanje zaposlenih delavcev v DO Novoles na dan 31. 3. 1988

TOZD	MOŠKI	ŽENSKO	SKUPAJ
TVP	119	148	267
ŽAGA	182	35	217
TPI	68	23	91
BOR	76	53	129
SIGMAT	119	37	156
IGK	63	41	104
TDP	217	224	441
TSP	151	143	294
TPP	96	51	147
LIPA	98	35	133
TAP	73	60	133
TKO	125	64	189
TES	119	32	151
TGD	61	62	123
BLP	94	42	136
DSSS	125	120	245
SKUPAJ:	1786	1170	2956

Stanje zaposlenih delavcev v DO Novoles na dan 30. 4. 1988

TOZD	MOŠKI	ŽENSKO	SKUPAJ
TVP	119	148	267
ŽAGA	178	35	213
TPI	66	23	89
BOR	76	53	129
SIGMAT	119	37	156
IGK	62	41	103
TDP	216	220	436
TSP	149	143	292
TPP	95	51	146
LIPA	98	35	133
TAP	77	61	138
TKO	125	63	188
TES	118	32	150
TGD	60	62	122
BLP	94	43	137
DSSS	125	119	244
SKUPAJ:	1777	1166	2943

TINETU KORDELCEU

Marsikdo v Novolesu TOZD BOR Krško še danes ne more verjeti, da smo se 18. aprila 1988 na brestaniškem pokopališču za vedno poslovili od sodelavca Tineta Kordeleca.

Na njegovi zadnji poti so ga spremljali številni sodelavci in upokojenci, številni krajani Brestanice. Ganljive so bile besede predstavnika krajevne skupnosti Brestanica in zapete žalostinke Brestaniških pevcev.

Pri odprtem grobu se je od njega poslovil predsednik OOZS TOZD BOR. Se mu zahvalil za

ves trud in opravljeno delo, katerega sadove bodo uživale mlajše generacije.

Pokojni Tine se je rodil leta 1932 v Brestanici. Po končani osnovni šoli se je pri mojstru Jurak Janku izučil za mizarja. Po odsluženju JLA se je zaposlil v Elektrarni Brestanica, najprej kot delavec pri transportu premoga, kasneje pa v elektrarniški mizarški delavnici. Leta 1958 je iz te delavnice nastalo Mizarstvo Brestanica, ki se je leta 1963 združilo s Splošnim mizarstvom Krško, slednje pa se je 1978 pripojilo k Novolesu. Tine je vsa leta ostal zvest svojemu poklicu. Opravljal je najodgovornejša dela: bil je obratovodja v Mizarstvu Brest, nato pomočnik obratovodje v Mizarstvu Krško in na koncu vodja skladišča in odpreme. Poleg poklicne dejavnosti je deloval tudi v samoupravnih organih in družbenopolitičnih organizacijah.

S svojim vzgledom, skromnostjo in nasveti je pomagal zlasti pri vzgoji mladih, nekaj let je bil tudi mentor vajencev.

Ivan Grabnar

RAZPIS ZA RUŠENJE SKLADIŠČA PRI GASILCIH PRI STARI ŽAGI IN ZIDANEGA OBJEKTA OB CESTI

Zaradi dotrajanosti zgoraj navedenih objektov smo se odločili, da jih porušimo. Skladiščna lopa ima dimenzije v tlorisu 35 x 12 m, zidani objekti pa 8 x 8 m. Pogoji za rušenje so:

1. Izvajalec mora objekt porušiti do tal.
 2. Izvajalec mora pospraviti vse ruševine oziroma jih odpeljati na deponijo.
 3. Ves material, ki je še uporaben, ostane izvajalcu rušitvenih del na razpolago.
 4. Izvajalec del je lahko podjetje, obrtnik ali zasebnik.
- Ponudbe za izvajanje del pošljite na **INVESTICIJSKO SLUŽBO NOVOLES**. Vse informacije dobite prav tako v investicijski službi (tel.: 84-521 ali 84-530 int. 286). Rok za dostavo ponudbe je 15. junij 1988.

NOVOLES
Investicijska služba

Dobava orodja za sindikalno prodajo

Na osnovi obvestila Unior Zreče vam sporočamo, da bo dobava orodja od 1. do 15. 7. 1988. Do predavitve roka izdobe je prišlo zaradi prevelikih naročil v mesecu aprilu. Cene ostanejo garantirane.

Izid žrebanja nagradne križanke:

Izžrebani reševalci prvomajske križanke:

1. Županc Peter, Mestne njive 5
2. Fink Marjana, Resa 9, Straža
3. Repše Mateja, Ragovska 7, Novo mesto

Izžrebani reševalci bodo knjižne nagrade prejeli po pošti.

NOVOLES, lesni kombinat
n. sol. o. Novo mesto – Straža

Prvomajski nogometni turnir

Na prvomajskem nogometnem turnirju 88 KS Straža, ki se ga udeležilo 10 ekip, je ekipa Novolesa zasedla 2. mesto. Klonila je šele v finalu po izvajanju sedemmetrovk proti ekipi Kmetijske zadruge. V predfinalnih srečanjih je Novoles premagal Partizan Straža z 6 : 1, Rumanjo vas s 5 : 3 in pa Bajer 2 : 1. Za Novoles so nastopili Horvat, Pavlin L., Pavlin J., Franko, Švener in Rajlič. Novolesovi ekipi je za 2. osvojeno mesto pripadel pokal in priznanje za najboljšo ekipo turnirja, kljub nesrečnemu porazu v finalni tekmi.

Miro Rajlič
TOZD TES Toplarna

Cene Moznik – Posojila

Riše: Ivan Balog

Cene Moznik in praznična počastitev kolegov

Riše: Ivan Balog

